

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-63.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15-621.

Št. 271

Ljubljana, sreda, dne 18. novembra 1931

Leto II.

Maksimilijan Gosyns.

Profesor Piccard pripravlja nov let v stratosfero; sam pa se to pot ne bo dvignil v višave, pač pa ga bo nadomestoval njegov 26-letni učenec in profesor fizike Gosyns.

Predavanje o Jugoslaviji v Curihu

Curich, 17. novembra. AA. Snoči je imel predsednik jugoslovanske - švicarskega društva v Curihu univerzitetni profesor Večer v veliki dvorani univerze zelo uspešno predavanje o prirodnih lepota Jugoslavije. G. Večer je posebno naglasil prirodne lepote Dalmacije in južne Srbije.

Predavanja se je udeležil tudi naš poslanik g. Milojevič. Skupno je bilo na predavanju okoli 200 ljudi.

Bolezen romunskega kralja

Bukarešta, 17. novembra. AA. O zdravstvenem stanju romunskega kralja so ponovno pričeli objavljati poročila. Kralj Karol je nedavno tega obolel na influenco. Ker se je bilo njegovo zdravstveno stanje nekoliko popravilo, so zdravniki opustili nadaljna poročila. Sedaj jih vnovič izdajajo, ker se je kraljevo zdravstveno stanje zopet poslabšalo. V zvezi s tem je bil odgođen kraljev povratak iz Sinaje v Bukarešto.

Premirje v oboroževanju

Zeneva, 17. novembra. AA. Razorožitvena konferenca bo februarja 1932. Zanimivo je, da so vse povabljene države sprejele enoletno premirje v oboroževanju.

Indijska konferenca se nadaljuje

London, 17. novembra. n. Indijska konferenca se nadaljuje. To je posledica snoenja seje ustavnega odbora, na kateri je angleška vlada izjavila, da sprejme Gandhijevo stališče, da ni potrebno rešiti indijsko vprašanje narodnih manjšin pred sklenitvijo o ustavi sami in pred določitvijo kompetence indijskega centralnega parlamenta. Na tej spremembi v ustavi angleške vlade so mnogo delali liberalni politiki, pred vsem lord Irwing, ki je te dni mnogo konferiral z Gandhijem.

Štirinajst interpelacij o zunanji politiki Francije

Pariz, 17. novembra. n. Danes popoldne so se pričeli v parlamentu veliki politični razgovori o 14 interpelacijah glede vprašanj zunanje politike. Vprašanja so se nanašala na Nemčijo, o vseh Lavalovih diplomatičnih poteh, o današnjem razmerju med Francijo in Rusijo, o mandžurskem vprašanju itd. Na vse interpelacije bodo po njihovi naravi odgovarjali Laval, Briand in Flandin. Vse interpelacije so izšle iz vrst opozicije.

Nove aretacije na Španskem

Madrid, 17. novembra. AA. Direktor javne varnosti je danes objavil, da je policija dobila nalog, izvršiti nove aretacije zaradi nedavno odkrite zarote. Policija je mnenja, da je bil glavni organizator te zarote, v katero je vpletenih več manjših skupin, poročnik Fernando de Cordoba.

Strožja kontrola zunanje trgovine v Nemčiji

Berlin, 17. novembra. d. Kakor se sliši, se v najkrajšem času poostri kontrola zunanje trgovine, da se bo lahko natančno dognalo, kolik je uvoz deviz. Pripravljalna dela so pristojna mesta že zaključila.

Proti priseljevanju delavcev v Francijo

Pariz, 17. novembra. AA. Socijalistična parlamentarna skupina je danes sklenila predložiti parlamentu zakonski predlog, s katerim bi se prepovedalo novo zaposlevanje tujih delavcev. Namen tega zakonskega predloga je znižati število tujih delavcev v francoskih podjetjih na največ 10 odstotkov celokupnega delavstva.

Zamotano vprašanje na Dalinem vzhodu

Posredovanje DN do sedaj brez uspeha — Znaki popuščanja v prilog japonskega stališča — Amerika napoveduje direktno akcijo — Tudi Rusija želi poslati svojega opazovalca v svet DN

Pariz, 17. novembra. AA. Danes popoldne ob 11.30 se je sestal Svet DN na sejo. Japonskih in kitajskih delegatov na seji ni bilo. Ker bo moral predsednik sedanega zasedanja Sveta DN g. Briand popoldne v parlament, kjer se bo vršila zunanje-politična debata, se je seja Sveta DN odgodila do jutri ob 11. popoldne. Medtem pa ima sir Eric Drummond nalogo, da ostane v kontaktu z japonskim delegatom Jušizavo in z ameriškim opazovalcem Dawesom.

Splošno prevladuje mnenje, da se hoče Svet DN spriti današnjega položaja vrniti k svoji resoluciji z dne 30. septembra, ki je bila soglasno sprejeta. Da se ustreže japonskim zahtevam, bi se v pasus o varnosti vstavila še klavzula o spoštovanju pogođb, kakor je to bilo izraženo. Tu ne bi šlo za nič novega, ker je v varnosti že vsebovalo spoštovanje do mednarodnih pogođb in ker po drugi strani vsebujejo izjave, ki jih je dal kitajski delegat Sze dne 7. oktobra glede tega vprašanja, resna jamstva. Tako bi doseženi kompromis upošteval uspehe, ki jih je DN dozdaj doseglo, in bi se naslonil bolj na izjave obeh strank.

Ta procedura se zdi, da je boljša od tiste, ki sta jo, kakor trde, nameravali predlagati angleška in ameriška delegacija. Ti dve delegaciji sta baje hoteli predlagati pogajanja o vseh med obema državama vseh spornih vprašanjih, podobno, kakor so se vršila o priliki incidenta v Šantungu leta 1928, vendar pa s pritegnitvijo nevtralnih opazovalcev.

Čas, ki mu je potekel do sklicanja prihodnje javne seje, bo omogočil delegatom, da se bodo medtem dodobra seznanili s snovjo. To je posebno važno za gg. Johna Simona in generala Dawesa, ki sta se to pot prvič udeležila zasedanja Sveta DN.

Briandovi napor

Rim, 17. novembra. n. Pariški dopisniki italijanskih listov poročajo o snočnji tajni seji Sveta Društva narodov glede dogodkov na Dalinem vzhodu. Predsednik zasedanja Briand si je močno prizadeval, da se spor sporazumno reši, in opozarjal, da Japonska odločno zahteva od Kitajske priznanje obstoječih dogovorov, ki regulirajo pravice Japonske v Mandžuriji in ki so glavni vzrok spora. Nato je Briand naglasil potrebnost sodelovanja ameriških predstavitev pri Svetu Društva narodov, ker ni dvoma, da bo Amerika v slučaju, če bi se veljavnost Kelloggovega pakta ali dogovorov, ki garantirajo status quo na Dalinem vzhodu, ne upoštevala, pričela z direktno akcijo. Pri tem je Briand opozoril, da bi šla taka ameriška akcija preko Društva narodov.

Italijanski listi namigujejo pri tem, da bi eventualna akcija Amerike imela mnogo večji pomen kot akcija Društva narodov. Pri tem je treba še omeniti, da je Briand v poslednjih dveh dneh imel dolge konference z ameriškim predstaviteljem Dawesom, ki mu je v podrobnosti razložil namene ameriške vlade in mu pojasnil, kaj namerava Amerika podvzeti, če bi Svet Društva narodov ne uspel. Amerika je poleg Rusije najbolj zainteresirana na tem konfliktu in je umevno, da se ne more omejiti samo na to, da preko svojega opazovalca spremlja in neposredno sodeluje pri poskusih DN za ureditev spora. Italijanski listi končno tudi pišejo, da posveča sovjetska Rusija, čeprav doslej ni poslala svojega predstavitelja na sejo Društva narodov, največjo pažnjo mandžurskemu vprašanju. Tekom poslednjih treh dni je sovjetski poslanik v Parizu Dogvalevski dvakrat obiskal Brianda. To se spravlja v zvezo z namero sovjetske Rusije, da želi sodelovati v Svetu DN pri reševanju mandžurskega spora.

DN se ne bo oddaljilo od svojih prejšnjih resolucij

Pariz, 17. novembra. n. Današnji »Matin« piše o stanju posvetovanj v Svetu Društva narodov sledeče: Naj se zgodi kar se hoče, Društvo narodov ne bo prekoračilo mej, ki mu jih stavlja resolucije od 24. oktobra. O konfliktu se ne bo raz-

pravljalo in sklepalo izključno na temelju člena 11 DN. Člena 11 in 16 za enkrat ne prideta v poštev in se zato ne bodo podvzele nikake prisilne sankcije. Društvo narodov si bo prizadevalo najti bazo za neposredna pogajanja med Japonsko in Kitajsko, ki naj bi se imela vršiti v Ženevi. »Excelsior« poroča, da je ameriški predstavitelj Dawes v imenu svoje vlade predložil kompromisni predlog, po katerem bi Japonska za enkrat obdržala svoje postojanke v Mandžuriji. Velik pomen se pripisuje v diplomatskih krogih obisku Dogvalevskega pri Briandu. Izgleda, da bi tudi Rusija poslala na sejo Sveta Društva narodov svojega opazovalca. Snoči kasno zvečer je Briand sprejel japonskega in kitajskega delegata. Trdi se, da bo Briand skušal privatno najti podlago za sporazum.

Jedro vprašanja

Pariz, 17. novembra. r. Povodom sestanka Sveta Društva narodov posveča tukajšnji »Le Temps« konfliktu v Mandžuriji daljši članek, v katerem analizira položaj, kakršen je nastal po zadnjih dogodkih.

List ugotavlja najprej, da vztrajata obe prizadeti državi na svojih prvotnih stališčih, a silni incidenti, do katerih je prišlo pred kratkim v Tjen-Cinu, in pa boji ob reki Noni tudi ne bodo olajšali sprave. Sicer pa je treba jemati vesti o velikih bojih, ki prihajajo iz Mandžurije, se z največjo rezervo, kajti v resnici gre večinoma le za praske brez vsakega večjega pomena. Nekateri krogi pa kažejo očitno nagnjenje do pretiravanja glede teh dogodkov, in to zato, da bi na ta način uplivali na mednarodno javno mnenje ter po možnosti zapeljali Svet Društva narodov, da bi prekoračil meje tega, kar na podlagi čl. 11 pakta o DN sploh more po pameti storiti.

Sprava more priti le kot posledica pomirjenja med Kitajci in Japonci na bojišču samem. Če so Japonci pripravljeni umekniti svoje čete, ako bodo njihovi interesi, ki so si jih znali ustvariti v tej deželi, zadostno zavarovani, je pa na drugi strani jasno, da se bodo Kitajci odločili za primerno rešitev spora, ki bi bila častna za obe strani, le tedaj, ko bodo videli, da ne morejo pričakovati od intervencije Društva narodov nikakega takojšnjega političnega dobička. Društvo narodov na eni strani ne sme dajati Kitajski potuhe v njenem odporu, na drugi pa tudi ne more misliti na pritisk na Japonsko, kajti tak pritisk ne bi imel drugega uspeha, nego da bi to državo oddaljil od Društva narodov.

Pričetek nove trgovinske politike v Angliji

Zakon o uvoznih carinah na industrijske izdelke bo pod streho še pred koncem tega tedna — Propaganda za uvedbo srebrne valute

London, 17. novembra. AA. Spodnja zbornica bo nocoj pričela razpravljati o povišanju uvoznih carin na železo, jeklo, steklo, železniške stroje in druge industrijske izdelke.

Prejšnji mesec je Anglija uvozila za 27 milijonov funtov šterlingov industrijskih izdelkov. Po podatkih za prvo tretjino novembra je uvoz industrijskih izdelkov in drugega blaga še narasel.

Zaradi tega je vlada sestavila zakonski načrt o povišanju uvoznih carin na industrijske izdelke in ga bo predložila spodnji zbornici že nocoj.

Druge čitanje tega zakonskega načrta bo jutri, tretje pa v četrtek. Lordska zbornica ga bo sprejela v petek. Kralj bo nato potrdil zakon v petek zvečer.

London, 17. novembra. AA. Odbor, ki sestavlja načrt ljudske ustave, je danes razpravljal o členih, ki ureajo armadna in zunanje-politična vprašanja. Nato bo razpravljal o finančnih in trgovinskih vprašanjih.

London, 17. novembra. AA. V »Timesu« objavlja sir Robert Horne, predsednik društva za srebrno veljavo, članek o sedanjih težkočah svetovnega denarstva. Sedaj, pravi pisec, je jasno, da obstoji zveza med

List zaključuje: Rešitev je možna le tako, da se Japonci pridobijo za to, da začnejo umikati svoje čete, na drugi strani pa, da se pripravijo Kitajci do tega, da začnejo direktna pogajanja z Japonci, še preden se umaknejo vse japonske čete v področje južno-mandžurske železnice. V tem je vse vprašanje, toda nič ne kaže še, da bi bili obe prizadeti vladi pripravljeni sprejeti tako rešitev.

Položaj v Mandžuriji

Mukden, 17. novembra. AA. Poučeni krogi trde, da se bivši kitajski cesar, princ Pu Ji brani sprejeti cesarsko krono Mandžurije. Okolici, ki ga je k temu prigovarjala, je opetovano izjavil, da se rajši usmrti. Zato so morali za nekaj dni odložiti uradno proglašitev mandžurskega cesarstva. Interesirani krogi se nadejajo, da bodo princa prihodnje dni vendarle prepovorili.

Pariz, 17. novembra. AA. Agencija Ren- go poroča iz Tokija, da se je kitajski general Cang Sueh San, poveljnik kitajske garnizije v Tienstinu, opravičil pri japonskem generalu in da je pri tej priliki priznal, da so kitajski vojaki pri zadnjih izgredih kršili dogovorjeno premirje.

London, 17. novembra. AA. Reuter poroča iz Sanghaja, da tam zbirajo dobrodelne prispevke v dolarjih, ki jih bodo izročili generalu Mašanšanu, da jih bo uporabil za čim večji odpor kitajskih čet na bojiščih ob reki Noni. Ti darovi so dosegli že velike vsote.

Dalje poroča Reuter, da se po vesteh s Kitajskega vrše v mnogih mestih na Japonskem mitingi, na katerih hujskajo proti Kitajski in zahtevajo, da se tuje države ne mešajo v japonsko-kitajski spor. Razen tega zahtevajo na teh shodih, naj japonska vlada pošlje nove čete v Mandžurijo.

Tokio, 17. novembra. n. Vojno ministrstvo javlja, da je jedro kitajske vojske pod generalom Ma koncentrirano 10 km vzhodno od mesta Talsinga. Kitajska konjenica ogrožava desno krilo japonske vojske, vsled česar je vojno ministrstvo odobrilo pojačanje japonskih čet.

Sanghaj, 17. novembra. n. V Mandžurijo so dospeli novi japonski bombni avijoni, ki so že včeraj stopili v akcijo in zmetali na kitajske postojanke v bližini reke Noni 40 bomb, ki so strahovito učinkovale.

London, 17. novembra. n. Po vesteh iz Nankinga je general Ma sprejel vse točke japonskega ultimata in kitajske čete že odstopajo od mostovja pri reki Noni. Japonski general Honjo javlja, da japonske čete na vsej črti napredujejo.

Letalska katastrofa na Španskem

Madrid, 17. novembra. AA. Po poročilu iz Barcelone je v tamkajšnjem pristanišču vodno letalo strmoglavilo iz velike višine in se popolnoma razbilo. Tri osebe, ki so bile na letalu, so se ubile.

Prvi pogoj za gospodarsko osamosvojitve

Blagostanje jugoslovanskega naroda je nemogoče, če se jugoslovansko gospodarstvo docela ne osamosvoji. Kajti dokler se to ne zgodi, bo šel glavni dobiček našega dela v tujino. Gospodarske osamosvojitve pa ni mogoče doseči kar čez noč in kar na lepem, temveč je treba mnogo in dolgo delati, ker industrije, ki naj bodo konkurenčno zmogljive, se ne zgrade kar same od sebe. Treba je zato napraviti velik in dobro preudaren načrt, kako se naj gospodarska osamosvojitve izvrši, da se ne bo pričelo delati pri strehi, temveč solidno pri temeljih. Treba pa je upoštevati tudi finančno moč naroda, ker tudi najlepši načrti ne pomenijo nič, če ni tu dovolj denarja, da bi se mogli izvesti. Zato smo dejali, da treba tudi pri nas postaviti nekakšno pjatiletiko, ki naj z eno besedo pove ves jugoslovanski gospodarski program za bodočnost in ki naj bo siguran izhod iz krize.

Predno se prične delati takšen veliki načrt za gotovo dobo, pa moramo najprej točno vedeti, kakšno je naše gospodarstvo, kje nam je odpomoč najnujnejša, kje pa so za nas tudi uspehi najljubše dosegljivi. Skratka: mi potrebujemo točno in obsežno statistiko o vsem našem gospodarstvu, ker le v tem primeru bomo tudi točno vedeli, kje imamo najprej zagrabiti za delo.

Tako bi morali čisto natančno vedeti, koliko obleke, koliko obuval in kakšne vrste vsako leto potrebuje Jugoslavija, koliko od tega izdelamo doma in koliko uvozimo. Iz teh števil je takoj razvidna rentabilnost podjetij, ki bi jih še bilo treba ustanoviti. Seveda pa bi bilo treba tudi gledati na to, da se teh novih podjetij ne bi vsled trenutno silno ugodnega rentabilnega računa ustanovilo preveč, prav tako pa se tudi ne bi smelo na noben način dopustiti, da bi izjemen položaj domačih podjetij že tudi pomenil odiranje konsumenta. Kakor velja zakon o pobijanju draginje za navadnega obrtnika, tako bi moral veljati tudi za industrijalca.

Kakor v oblačilni stroki, tako bi točna gospodarska statistika odkrila naše uspehe tudi na vseh drugih poljih. Je naravnost neverjetno, da n. pr. ne vemo, kam z lesom. Istočasno pa uvažamo iz tujine papir, lepenko, celulozo, pohištvo in še druge stvari, ki bi jih vse mogli izdelovati doma in tako dvigniti odjem našega lesa. In prav tako je nezasišano, da v času, ko trpimo od preobilice poljskih pridelkov, te še vedno uvažamo iz tujine.

Točna gospodarska statistika pa bi nam tudi pokazala, koliko več zaslužka bi mogli dobiti naši ljudje, če bi izvažali vsaj polfabrikate, mesto navadnih surovin. Imamo vodne sile, premog, železo, les, druge rude, ugodno lego in vendarle smo gospodarsko še vedno na silno primitivni stopnji.

Če bi imeli točno gospodarsko statistiko, pa bi tudi videli, da gre vedno več denarja za razne luksuzne stvari, za razna lepota in druge modne zadeve in da so ti izdatki mnogo večji, kakor pa je za dobo gospodarske krize primerno.

Seveda pa nam ne bi smela gospodarska statistika povedati samo to, česar nimamo, temveč bi nam morala povedati tudi to, kaj imamo. In v poljedelstvu bi morda takšna statistika povedala, da imamo že gotovih pridelkov preveč in da jih zato tudi ne moremo vnovčiti. Tako bi čisto gotovo bilo dobro, če bi marsikateri vinograd nadomestil sadni vrt in zlasti breskve bi mogle dati dohodek, ki jih ponekod vino ne bo nikdar dalo. Treba je že enkrat pregledati, kaj in kako pridelujemo in če ni morda treba spremeniti sedanjo razvrstitev pridelovanja, da bi prišli tako do čim bolj kvalitetnega blaga!

Dokler nimamo točne gospodarske statistike, ne moremo prav prijeti za delo in vse naše prizadevanje, da pridemo iz gospodarske krize, bo odvisno le od sreče. Vesten gospodar pa na srečo ne zida, temveč na izkušnje in delo.

Točna gospodarska statistika je zato pogoj vsakega uspeha in jo je treba in preje dovršiti. Služiti pa ima ta statistika samo celoti in vsi zasebni interesi ne smejo tu igrati nobene vloge. Gre za to, da se zviša dividenda za ves jugoslovanski narod in če bi pri tem nekateri posamezniki prejeli malo manjšo dividendo, nič ne da.

Ko pa bi bila gospodarska statistika dovršena, potem pride drugo veliko delo, da se naredi gospodarski načrt, ki naj pove ves jugoslovanski pja. In ko bo

Grandijev obisk v Washingtonu

Izredne varnostne mere ob prihodu v Newyork — Protifašistične demonstracije — Grandijeva izjava novinarjem

Washington, 17. novembra. n. Ob prihodu ministra Grandija je bila vsa okolica železniške postaje podobna vojaškemu taborišču. Povsod je mrgolelo ameriškega vojaštva. Na peron so bile dopuščene samo osebe, ki so se izkazale s posebnimi legitimacijami in okoli 30 novinarjev in filmskih operaterjev. Grandi se je s postaje s spremstvom odpeljal po stranskih ulicah v Belo hišo.

Newyork, 17. novembra. n. Kljub obsežnim varnostnim odredbam policije je prišlo ob priliki Grandijevega prihoda na več krajih do protifašističnih demonstracij. Posebno težki in krvavi so bili nemiri v Brooklynu, kjer je bil v gneči ustreljen neki fašist, ki je pred dvema dnevnoma izgnal iz svoje hiše dva protifašista, ki sta se žaljivo izrazila o Mussoliniju. Policija je z energičnimi merami napravila demonstracijam konec.

Washington, 17. novembra. n. Italijanski zunanji minister je v ponedeljek ob 23:50 uri srednjeevropskega časa dospel v Washington. V Newyorku ni bilo svečanega sprejema, temveč se je Grandi takoj odpeljal z brzovlakom v Washington, kjer ga je pričakoval glavni tajnik Stimson. Oba sta se nato odpeljala z avtom, ki ga je spremljala policija na kolesih, v Belo hišo. Tu je predstavil italijanski poslanik De Martino Grandija predsedniku Hooverju, nakar je po kratkem razgovoru Grandi zopet zapustil Belo hišo in se odpeljal v spremstvu Stimsone v vilo tega poslednjega, kjer ostane dva dni kot gost.

Po svojem prihodu v Newyork je Grandi izjavil, da mu je žal, ker se vsled de-

ževnega vremena ne more z letalcem Lindberghom na zrakovlopu odpeljati v Washington. V Washingtonu je Grandi sprejel novinarje in jim podal sledečo izjavo:

»Mislim, da bodo moje konference s predsednikom Hooverjem in Stimsonom velike koristi za medsebojno razumevanje, ki je potrebno v tem času. Nisem prinesel s seboj nikakih načrtov za reševanje aktualnih vprašanj, sem pa tolažil željo italijanskega naroda, ki hoče aktivno sodelovati pri reševanju vseh nesoglasij.«

»United Press« javlja, da bo Grandi predstavil ameriške vlade odkrito obrazložil stališče Italije v vseh eventualnih vprašanjih, t. j. o razoroževanju, vojnih dolgovi, reparacijah in reviziji pogodb. Grandi misli s Hooverjem in Stimsonom premotriti sedanji položaj v Nemčiji in vprašanje reparacij. Grandi ne bo stavil nikakih predlogov, temveč se bo razgovor omejil le na določitev smeri glede udržitve mednarodnega sodelovanja. Nikakor pa se ne sme smatrati Grandijev poset kot poskus italijanske vlade oslabiti rezultate zadnjega Lavaiovega poseta v Ameriki.

Washington, 17. novembra. AA. Italijanski zunanji minister Grandi se je včeraj sestal s senatorjem Borahom. Njun razgovor je trajal 25 minut. Med razgovorom sta državnika ugotovila, da so njuni nazori dokaj sorodni in da soglašata v večini mednarodnih vprašanj. Grandi je izjavil, da je pristal revizije versajske mirovne pogodbe. Senator Borah je soglašal z ministrom Grandijem tudi v vprašanju vojnih dolgov in reparacij.

Vznemirjenje v nemških finančnih krogih

Alarm vsled velikega odtoka deviz iz nemške narodne banke

Berlin, 17. novembra. AA. Finančni krogi živahno komentirajo zadnjo bilanco nemške narodne banke. Iz te bilance izhaja, da je banka neprestano oddajala devize. Te izgube so posledica povračila kratkoročnih kreditov v inozemstvo. Gre za približno eno milijardo 296 milijonov v devizah. Po drugi strani je bila trgovinska bilanca Nemčije od 1. septembra do 7. novembra aktivna za 874 milijonov mark. Tudi če bi bil ves ta znesek prešel v nemško narodno banko, zavod ne bi bil mogel pokriti deviznega deficita kratkoročnih odplačil. Najnovejši izkaz narodne

banke še nima podatkov o povračilu 20-milijonske tranše, ki je zapadla 16. novembra na podlagi baselskega sporazuma.

Znano je, da zapade 1. decembra t. l. 100 milijonov zunanjih kreditov in da si bo morala Nemčija, kakor se je obvezala, priskrbeti potrebne devize štiri tedne prej. Čeprav gori navedeni računi izkazujejo prebitke trgovinske bilance, to vendar ne bo zadostovalo za vračilo inozemskih dolgov. Odgovorni krogi se zato trudijo, da bi našli primeren način za pospešitev dotoka deviz.

Spor med Velenemci in kršč. socialci v Avstriji

Ultimatum Velenemcev — Krščanski socialci morajo opustiti politiko habsburških konspiracij z Madjari

Dunaj, 17. novembra. AA. Listi poročajo, da je velenemška stranka, ki tvori z dr. Schobrovim gospodarskim blokom in s krščanskimi socialisti parlamentarno večino sedanje Burescheve vlade, poslala vodstvu krščanskih socialistov spomenico. Ta spomenica je ultimativnega značaja. Velenemci zahtevajo od krščanskih socialistov, naj časopisje krščanskih socialistov takoj preneha s svojimi vsakdanjimi napadi na dr. Schobra in na druge zastopnike velenemške stranke in gospodarskega bloka. Nadalje naj krščanski socialisti prenehajo z legitimistično zunanjo politiko, ker gre tej politiki za federacijo z

Madjarsko. Krščanski socialisti naj se javno izjavijo za brezkompromisno »nemško orientacijo«.

Listi pravijo, da je ta spomenica posledica stališča, ki ga zavzema v krščansko-socialistični stranki dr. Seiplov krilo. Dogovori med krščanskimi socialisti in madjarskimi legitimisti so po navedbi dunajskih listov že povsem konkretnega značaja. Na spomenico mora krščansko-socialistična stranka odgovoriti do 5. decembra t. l. Ta dan se sestane kongres velenemške stranke. Ni izključeno, da bo iz tega nastala kriza avstrijske vlade.

Kreditanstalt in avstrijska vlada

Dunaj, 17. novembra. AA. Korbiro poroča: V nekaterih dunajskih listih je izšla te dni vest, da namerava avstrijska zvezna vlada omejiti svoja jamstva za obveze dunajskega Kreditanstalta. Šlo bi za omejitev jamstev pri nekaterih imovinah tega zavoda.

Z uradnega mesta demantirajo te vesti in ugotavljajo, da ostanejo jamstva, ki jih je prevzela avstrijska republika pri tem zavodu, še dalje v veljavi.

Direktor največje nemške pivovarne pod ključem

Berlin, 17. novembra. AA. Zaradi nevarnosti poba je državni tožilec odredil aretacijo do sedanjega generalnega direktorja največje nemške pivovarne Ludvika Katzenellenboga. Proti generalnemu direktorju in drugim članom ravnateljstva velepipovarne Schultheiss Patzenhofer je bila uvedena preiskava. Obtoženi so, da so prikrili pravi poslovni položaj družbe. Pivovarna je imela ogromne milijonske izgube.

Še to veliko delo dovršeno, potem treba z vso odločnostjo in rigoroznostjo gledati na to, da se bo pričel postavljeni načrt tudi strogo izvajati. Vse na tem smiselno služiti temu načrtu in vsaka njegova kršitev mora veljati kot sovražna akt proti narodnim interesom.

Bilo bi zadosti, da bi samo pričeli z izvajanjem jugoslovanske petletke in že bi videli, da smo se čisto rešili iz gospodarske krize.

Povratek slovenskih ministrov v Beograd

Beograd, 17. novembra. I. Davi sta dopotovala v Beograd ministra dr. Kramer in Pucelj.

Ukazi in odloki v vojski

Beograd, 17. novembra. I. Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili od prejšnjih častnikov avstro-ogrskih vojske sprejeti v našo vojsko: v činu rezervnega pehotnega poročnika: prejšnji rezervni pehotni praporščak Poš Leopold, prejšnji rezervni pehotni praporščak Zagar Josip in Krečmer Adolf, prejšnji pehotni kadetski aspirant Komar Leopold, Ferluga Ivan in Schwarzmayer Anton; v činu artiljerijskega podporočnika: prejšnji rezervni artiljerijski podporočnik Hruška Emil.

Z odlokom ministra za vojsko je dovoljena ženitev konjeniškemu podpolkovniku Milhojeviču Vladimiru z gdnico Hildegardo, hčerko rajnega Haukeja Ivana, mornariškega oficijala iz Slovenjgradca; poročniku fregate Grošlju Avgustu z gdnico Sabino, hčerko Zupana Ivana, upravnika mestnega dohodarstvenega urada v Ljubljani.

Z ukazom Nj. Vel. kralja so razrešeni službe rezervnih oficijerjev pehotni kapetan I. razreda dr. Bevk Stanislav, pehotni kapetan II. razreda Gentsov Karel, pehotni poročnik Hanuš Ferdinand, dr. Komljanec Milan, Metlika Ivo, Tonelli, dalje artiljerijski poročnik Selaš Rudolf, Zupančič Ciril in Murza Josip, dalje pehotni podporočnik Gajšek Josip, Kačnik Janko in Rus Miroslav ter artiljerijski podporočnik Zidar Franc.

Obnovitev zlatega rudnika v Nemčiji

Kassel, 17. novembra. AA. V srednjem veku so v Waldecku kopali zlato. Neki aachenski strokovnjak je izračunal, da bi bilo mogoče izkopati v tem rudniku letno za več desetlin milijonov mark zlata. Zato nameravajo sedaj obnoviti kopanje zlata v tem kraju in nastaviti 300 do 400 rudarjev.

Jugoslovansko edinstvo

»La Tribune de Genève« z dne 12. novembra objavlja na uvodnem mestu članek Paula du Bochetja, ki med drugim pravi:

»Da bi se dobro razumel pomen volitev, ki so se vršile v Jugoslaviji in ki so na sijajen način potrdile narodno edinstvo, jih je treba postaviti v njih zgodovinski okvir.«

Suveren je hotel te velike volitve. Že takrat, ko je bil prestolonaslednik in regent Srbije, je kralj Aleksander v decembru 1918 proklamiral edinstvo vseh Jugoslovancev in kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Od tega dne so stremeli njegovi napori k miroljubni konsolidaciji te nove države, s katero je bilo utelešeno obnemem s Poljsko in Čehoslovako načelo svobodne opredelitve naroda. Pri izvrševanju svojega cilja pa je prišel v nasprotje s plemenskim duhom starih zgodovinskih strank, ki se niso mogle opustiti navade parlamentarnih intrig, ki so onemogočale vsak polet v državi.

Potem ko je poskusil z vsemi mogočimi ministrskimi kombinacijami, združujoč na najbolj liberalen in najbolj širok način zastopnike opozicije, in potem, ko je razpisal več volitev, se je na vse zadnje odločil, da razpusti parlament in da odpravi vidovdanske ustave, ki se je izkazala ne samo kot neplodna, temveč tudi kot škodljiva. Nato je prišel akt z dne 6. januarja 1929:

»Prišel je čas,« je dejal, »ko med narodom in kraljem ne more in ne sme biti posrednika. Treba je ohraniti edinstvo naroda in rešiti edinstvo države, ki je najvišji ideal moje vladavine. Takšen mora biti zakon za mene kot tudi za vse.« V tem duhu je dal svoji kraljevini ime Jugoslavija, ki je samo po sebi program.

Skoraj tri leta je tako država živela pod režimom, katerega politika je bila narekovana od ideje edinstva in splošnega blagostanja, ki se ne sme primerjati s fašistično diktaturo, temveč na upravi ene stranke, a še manj z bivšo špansko diktaturo, ki je bila zasnovana na čisto dinastičnih interesih.

Potem ko je razpustil stare parlamentarne in pokrajinske stranke, ki so se obnašale kot državni parasti, in potem ko je uvedel red v upravo, je prišel kralj Aleksander tega leta do zaključka, da je to stanje dosti dolgo trajalo in se je zato hotel vrniti k politiki »normalizacije«. Po vsestranskem prevdajanju je proglasil 12. septembra volivni zakon o volitvah narodnih poslancev. Na ta način je hotel svojim državljanom prožiti možnost, da odkrito sodelujejo v duhu velikih patriotskih načel, katerih pobornik je bil on.

Volivci, odhajajoč na volišča, so se izjavili za politiko narodnega edinstva, ki je bila postavljena od strani suverena na krvavih razvalinah stare skupščine. Udeležba volivcev je bila prav tako velika — 68% — kakor l. 1927, ko so bile volitve absolutno svobodne. Udeležba pri volitvah je bila posebno velika v južni Srbiji. Če se človek ozira na številke prejšnjih volitev za časa Radića, je pravih opozicijonalcev v samem Zagrebu, ki je še nadalje središče vsega odpora, komaj 30% prebivalstva.

Treba pa tudi omeniti, da se opozicijske klike v raznih delih države niso mogle sporazumeti za skupen program. Volitve se niso vršile za ali proti kralju, odločalo se je o vprašanju narodnega edinstva. Glasujoč v množicah za vladne kandidate je jugoslovanski narod dokazal, da ostane neomajno zvest paktu edinstva, proglašenemu 20. julija 1917 na Krfu v najbolj temnih dnevih vojne, v trenutku, ko je izgledalo, da je vsaka nada zaman.

Dragocene slike zopet najdene

Moskva, 17. novembra. AA. Blizu Moskve so našli več slik Rembrandta, Corregia in Dolcija. Slike so leta 1927. neznanj talovi odnesli iz moskovske umetniške galerije. Njihovo vrednost so tedaj cenili na 70.000 funtov. Njihova sedanja vrednost je mnogo večja. Zanimivo je, da so našli slike v popolnoma nepoškodovanem stanju.

Aretacija italijanskega vohuna v Franciji

Nica, 17. novembra. d. Policija je aretirala Italijana po imenu Pietro di Savino zaradi suma vohunstva, ker je skušal dobiti od francoskih vojakov zaupna sporočila o oborožitvi strdabe na Mont Aglu. Savino je imel izkaznice na dve različni imeni.

Drobne vesti

London, 17. novembra. AA. Snoči je umrl znani ekonomist in strokovnjak v carinaskih vprašanjih profesor Hewins. Bil je več let poslanec konservativne stranke v spodnji zbornici.

London, 17. novembra. AA. Semkaj je prišel maršal Lyautey. Na viktorijski postaji so ga pozdravili zastopniki vojaškega urada, francoski poslanik in člani francoske kolonije. Stari maršal, ki ga imenujejo očeta modernega Maroka, bo praznoval te dni 77letnico svojega življenja.

Poroka je bila nenavadno slovesna. Mlada poročena odpotujeta v Skandinavijo na ženitovansko potovanje. Tu bo Austin zastopal Anglijo na meddržavnih tekmah.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 17. novembra. d. Večinoma oblačno, manjše padavine; ni izključeno, da bo v enem ali v dveh dneh zopet toplejše.

Slovenci!

Vlada je s svojim volilnim proglasom z dne 2. septembra 1931 objavila vsem Jugoslovanom program bodoče državne, narodne in gospodarske politike. Bili smo od vsega začetka prepričani, da bodo tudi Slovenci pravilno ocenili zgodovinski trenutek novembrskih volitev in se odzvali klicu kralja in domovine k složenemu delu za izvedbo tega programa.

Zaradi tako enodušne volje za složno delo, kakor se je pokazala pri volitvah, smo globoko prepričani, da so za vedno pokopani vsi spori glede državnega in narodnega edinstva in da je prišla doba smotrenega socialnega in gospodarskega dela za napredek celote in vsakega enakopravnega dela.

Stejemo si v svojo dolžnost zahvaliti se volilcem za izkazano zaupanje nam in našim sokandidatom, zavedajoč se, da so glasovi veljali bodočemu složenemu delu v smislu volilnega programa in plebiscitu za državno ureditev v duhu državnega in narodnega edinstva.

Slovenci smo se pridružili s tem plebiscitom izjavi kralja, da treba smatrati za svojo najvišjo narodno dolžnost čuvati narodno in državno edinstvo. Dajemo izraza neomajni veri, da je srečnejša bodočnost Slovencev nerazdružljiva spojena z napredkom kraljevine Jugoslavije in da si le v njej lahko s aktivnim sodelovanjem utrdimo svoj enakopravni položaj. V tem prepričanju ste tudi vi z veliko večino odklonili od manjšine vsiljevanje abstinenco in rešili čast Slovencev.

Osvobodjeni strankarskih sporov in podprti s tako sijajnim zaupanjem naroda, se bomo z vso vnemo posvetili reševanju neodložljivih gospodarskih in socialnih vprašanj. Propadanje gospodarskega blagostanja ogroža kulturni nivo našega naroda. Kriza kmetijskega in delavskega ljudstva je povzročila težave pri vseh ostalih slojih in gospodarskih panogah. Zato hočemo prav vprašanje prinosnosti kmetijskega in delavskega kot temeljnega gospodarstva posvetiti vso pažnjo, da odtod ozdravimo celotno naše narodno gospodarstvo.

Kakor mi obljubljam posvetiti tem nalogam vse svoje moči in sposobnosti, tako pozivamo vse volilce k trajnemu in živemu sodelovanju za boljšo bodočnost naše Jugoslavije!

Dr. Albert Kramer, minister za gradbe.

Ivan Pucelj, minister.

Ivan Urek
Ivan Prekoršek
Danijel Makar
Anton Cerar
Karol Čajšek
Janko Barle
Alojz Drmelj
Alojz Pavlič
Milan Mravlje
dr. Stane Rape
Albin Koman
Jakob Zemljč
Anton Krejči
Rasto Pastoslemšek
Anton Hajdinjak
dr. Ljudevit Pivko
Josip Benko
Anton Kline
inž. Franc Pahernik
Lovro Petovar
Ivan Mohorič
dr. Bogomil Vošnjak
Vekoslav Spindler

Medjimurski dobrovoljci!

Vsi jugoslovanski dobrovoljci se organizirajo, da tako lažje dosežejo pravice, ki jim po zakonu pripadajo, saj so ravno dobrovoljci in samo dobrovoljci s svojimi žrtvami ustvarili našo lepo domovino Jugoslavijo. Do danes so po večini že skoraj vsi dobrovoljci organizirani, edinele medjimurski dobrovoljci nimajo svoje organizacije, niti se v javnosti ne ve, če so sploh eksistirali, zato je nujno potrebno, da se tudi medjimurski dobrovoljci organizirajo.

Glede na to se naprošajo in pozivljejo vsi oni medjimurski dobrovoljci, ki so leta 1918 in 1919 prostovoljno vstopili v jugoslovansko vojsko in se na njeni strani borili ter s tem pripomogli, da se je Medjimurje priključilo

Jugoslaviji, da se takoj pismeno ali osebno prijavijo na spodaj označeni naslov.

Predvsem prosimo vse takratne komandante obmejnih čet, kakor tudi oficirje, ki so prostovoljno vstopili v jugoslovansko vojsko v Medjimurju, da se blagovoljno prijavijo radi ustanovitve medjimurske dobrovoljske organizacije in tudi morda poslati sezname vseh onih, ki so v zgoraj omenjenem času prostovoljno vstopili v jugoslovansko vojsko v Medjimurju, kjer

so služili kot dobrovoljci.

Nadalje prosimo vse javne in zasebne urade, vojaške in žandarmerijske oblasti, občine in posameznike, da o vsebini tega članka takoj obvestijo vse dobrovoljce, ki so se borili za svobodo Medjimurja ter jih napotijo, da se takoj pismeno ali osebno prijavijo pri podpisnem. — Zdravo! — Horvat Pavle, predsednik Organizacije prekmurskih dobrovoljcev v Dolnji Lendavi.

Razveseljiva bilanca letošnjega tujskega prometa v Kamniku

507 gostov, največ državnih uradnikov iz vse Jugoslavije

Kamnik, 17. novembra. Bilanca tujske sezone v letu 1931. je za Kamnik zelo razveseljiva. Število tujcev, ki so letos obiskali Kamnik, se je od l. 1929, potrojilo. To je brez dvoma lep napredek. Statistika, ki jo vodi o gibanju tujcev tujska prometno društvo, izkazuje za letošnje leto to-le stanje tujskega prometa:

Kamnik je obiskalo v letu 1931, 507 letoviščarjev, ki so ostali v mestu 9694 noči. Vsak tujec je torej bival v Kamniku 19 dni. Proti letu 1929, ki zaznamuje 186 tujcev s 3462 nočinami, je to res skoro trojni napredek. Tudi proti lanskemu letu, ki beleži 458 tujcev s 6816 nočinami, so letošnje številke razveseljive. Kako napreduje Kamnik kot letoviško mesto, kaže dovolj zgornjo razpredelnico o gibanju letoviščarjev v zadnjih treh letih:

	1929	1930	1931
Število tujcev	186	458	507
nočnine	3462	6816	9694

Po poklicu je bilo največ letoviščarjev državnih uradnikov s svojimi družinami. Po narodnosti prevladujejo seveda v ogromni večini

Jugoslavlani. V letu 1931. je bilo Jugoslovanov (v oklepaju podatki za lansko leto) 403 (362), Avstrijcev 29 (27), Nemcev 6 (13), Čehoslovakov 20 (5), Angležev 5 (5), Madjarov 1 (4), Italijanov 26 (21). Gostov iz ostale Evrope je bilo skupno 15 (18), iz Amerike 2 (3).

Kakor je videti, gospodarska kriza ni mnogo vplivala na razvoj tujskega prometa v Kamniku in sploh v manjših letovišnih. Medtem ko vidimo, da je število tujcev v letovišnih, ki so znana kot shajališča luksuz zahtevajoče denarne aristokracije, znatno padlo, beležijo manjša letovišča, v katera zahajajo večinoma oni, ki ne ljubijo bučičih zabav in elegance, celo lep porast. Število inozemskih gostov pa je v vseh letovišnih precej padlo, kar je pač posledica sedanjih slabih gospodarskih razmer v vseh državah. Iz tega lahko razvidimo, da se mora vsa naša reklama za prihodnje leto omejiti samo na našo državo, zlasti na Hrvatsko, Dalmacijo in Vojvodino, dočim bomo morali drago reklamo v tujini opustiti, dokler se ne izboljšajo gospodarske prilike.

K elektrifikaciji Dolenjske

Navodila za izpolnitev vprašalnih pol

Trebnje, novembra.

Te dni so prejela vsa županstva Dolenjske, ki so prizadeta za izvedbo elektrifikacije krajev in naselij v njih območju, vprašalne pole s prošnjo, da jih zanesljivo izpolnijo in najkasneje do 1. decembra t. l. izpolnjene izročijo županstvu občine Trebnje.

Prizadeti naj zbirajo podatke po tehle navodilih:

Vprašalne pole bodo potrebovale Kranjske deželne elektrarne za ugotovitev konzuma električnega toka v posameznih krajih, na podlagi katerih bodo izdelali nadaljnje elektrifikacijske načrte. Prizadeti, ki izpolni tako polo, s tem ni obvezan za odjem električnega toka. Vsak interesent, ki sedaj izpolni polo, bo nato sprejel proračun za njegov enkratni prispevek in bo šele tedaj obvezan prispevek vplačati, ko bo podpisal na podlagi že izgotovljenega proračuna potrebno število žarnic, toka itd.

Debelo obrobjena rubrike vprašalne pole izpolnijo Kranjske deželne elektrarne same. Če je vas večja, naj se za popis konzuma porabi več pol ter naj se jih označi s tekočimi številkami. Tekoče številke naj se na drugi poli nadaljujejo. Če zadostuje za več vasi ena pola, naj se izpusti med koncem ene in začetkom druge vasi najmanj dve vrsti prazni in naj se v eno vrsto vpiše ime vasi ter nato primerne podatke, a vsako novo vas naj se redna številka začne z 1.

Ime sreza in občine je na vsaki poli znova napisati. Pri podatkih vasi je označiti tudi ime načelnika vaškega odbora, kjer ta posluje.

Tekoče štev. in hiše je pisati po istem redu, kakor stoji poslopja v vasi po vrsti od enega konca vasi proti drugemu. Vpiše naj se tudi one hiše, katere lastniki se za elektrifikacijo ne zanimajo ali celo elektrifikaciji nasprotujejo. To je navesti pod »pompo«, kolona za popis pa naj v takih primerih ostane prazna. Če kakih podatkov ni mogoče točno navesti, naj se označi to s »približno«. Zlasti navadno ni mogoče navesti točno velikost žarnic.

Vse druge podatke, ki so važne za elektrifikacijo, naj se vpišejo v opombo na koncu seznama ali pa na zadnji strani pole. Zlasti je to važno, če se nahajajo v vasi večja podjetja ali

pa je pričakovati ustanovitev takih, ki bi potrebovala za pogon strojev večje količine toka. Dalje je tudi navesti, če delujejo v kraju narodno-gospodarske organizacije, zadruga podjetja, denarni zavodi, itd., na sodelovanje katerih bi se moglo računati pri izvajanju elektrifikacijskega načrta. Navede naj se tudi, če je v vasi že kdo preskrbljen z električnim tokom ter od kod in kakke vrste tok prejema. Tako pravilno izpolnjene vprašalne pole naj vsa županstva vrnejo zanesljivo do 1. decembra t. l. na naslov županstva občine Trebnje, ki bo podatke predložilo ožjemu elektrifikacijskemu odboru, ta pa Kranjskim deželnim elektrarnam zaradi sestave proračuna. Pole naj se izpolnijo točno in vestno.

Elektrifikacija Dolenjske danes živahno zasnima vso Dolenjsko, zato je v korist vseh, da k delu nemudoma pristopijo. Ko bodo zbrani ti podatki, sestavljen proračun in plačan prispevek za graditev omrežja, bo zagorela luč temni Dolenjski.

Pomagajmo Beli krajini!

Radi letošnje velike suše je v Beli krajini pomanjkanje živil tako veliko, da preti našim rojakom nevarnost velike lakote. Zlasti pomanjkuje krme za živino, in sicer tako zelo, da kmetje vseprek koljejo živino in prodajajo meso po smešno nizki ceni. Na spomlad pa bo treba vprežne živine, ali kmetje ne bodo imeli denarja, da bi si jo kupili. Tako preti ljudem tam dol nevarnost popolnega obubožanja. V taki stiski priskočiti na pomoč je človekoljubno in hvalevredno delo.

Odbor za pomoč po suši prizadetim kmetijam v Beli krajini je odposlal te dni dva zastopnika, ki pobirata po občinah darove za Belo krajino, zlasti seno, pa tudi drugo (krompir, fižol, peso, repo itd.). Ta zastopnika imata s seboj priporočilo in potrdilo banske uprave, oblastnega odbora Rdečega križa in omenjenega odbora. Zglasila se bosta vedno pri županstvu, župnem uradu in pri krajevnem odboru Rdečega križa. Podpisani odbor se obrača na te naslove s prošnjo, da gredo v vsakem pogledu tema zastopnikoma kolikor mogoče na roko. Prosimo pa tudi vso javnost, da priskoči

na pomoč svojim rojakom in daruje, kolikor pač kdo more, za Belo krajino.

Odbor za pomoč po suši prizadetim kmetijam v Beli krajini.

Napredovanje v železniški službi

Z ukazom so napredovali:

v šesto položajno skupino:

za poverjenike: Vidic Ignac, Subic Stanko, Senčar Karol, Gliha Ivan in Arnačič Pavel, dosedanji višji pristavi sedme položajne skupine.

Za višje kontrolorje: Zilič Karol, Plantan Alojz, Kitak Ivan, Ogrin Rafael, Šircelj Francišek, Šircelj Karol, Lavrenčič Hilarij in Zekar Franc, dosedanji kontrolorji sedme položajne skupine.

V sedmo položajno skupino.

Za višje pristave: Toplak Stanko, dosedanji pristav osme položajne skupine.

Za kontrolorje: Vacak Emerik, Zupančič Marko, Sila Edmund, Črnač Alojz, Brajnik Josip, Heren Miroslav, Keržar Ivan, Vrandčič Ciril, Hlebec Jožef, Krizan Martin, Lavrič Jože, Kavčič Viktor, Žužek Ferdinand, Majer Francišek, Petek Leon, Lavrin Ivan, Seršen Izidor, Krušelj Adalbert, Fetiš Frankhajm Friderik, Privšek Franc, Brandner Franc, Gajšek Božidar, Razpotnik Srečko, Magajna Peter in Lovrec Francišek, dosedanji saobračajni uradniki osme položajne skupine.

Lazar Ciril, dosedanji tehnični uradnik osme položajne skupine. Vouga Jurij, Bregant Ivan, Veber Albin, Mislej Oskar, Klebel Emerik, Debeljak Pavel, Šircelj Hinko, Amalič Avgustin, Tancig Edvard, Dajzinger Milan, Ponikvar Ciril, Srebot Francišek, Likar Rudolf, Osana Ciril, Čampa Matija in Struna Lavoslav, dosedanji administrativni uradniki osme položajne skupine.

V šesto položajno skupino

Za višje kontrolorje: Janhuba Francišek, Berce Matevž, Kodrič Feliks, Princ Josip, Merž Konrad, Čerček Feliks, Sals Anton, Gomilek Vladimir, Štrekelj Oskar, Antosiewicz Edvard, Čajkno Anton, Gorše Franc, Gruđen Leopold, Kaffou Ivan, Bizjak Francišek, Luschitzky Josip, Subic Karol, Maslić Pavel, Jenčič Anton, Medved Ivan, Turk Ivan, Stepančič Franc, Turin Viktor, Perne Friderik, Knez Alfonz, dosedanji vsi kontrolorji sedme položajne skupine.

Mladoletni vlomilci so izdali še tri svoje mladoletne pajdaše

Ljubljana, 17. novembra.

Že včeraj smo poročali o aretaciji šestih članov mladoletne tatinske družbe, ki je v Ljubljani izvrševala vlome v izložbena okna ter je posebno rada napadala na samotnih cestah ženske in jim odnašala ročne torbice. Med zaslisevanjem so aretirani izdali še nadaljne tri člane družbe. Policija je naknadno aretirala 18letnega vajenca Vinka A., 18letnega ključavničarskega vajenca Petra G. ter 20letnega delavca Emilija B. iz Ljubljane. Pri zaslišanju so priznali poleg že včeraj navedenih, še več drugih manjših tatvin. Tako so iz izložbe Jugoslovanske knjigarne ukradli več atlantov in jih prodali. Priznali so nadalje tri rope, katere so gori imenovani trije izvršili za Bežigradom. Za pozorišče so si izbrali Pleteršnikovo ulico, ki je prav slabo razsvetljena. Dne 17. januarja so napadli zasebnico Elo Gutnik iz Apihove ulice 34 ter ji potegnili iz rok ročno torbico, v kateri je imela pozlačena očala. Napad so izvršili brata Anton in Rudolf M. ter Emil B. Dne 18. marca so v Pleteršnikovi ulici napadli uradnico državnih železnic Milko Kerkoč iz Podmiljščakove ulice ter ji hoteli s silo iztrgati torbico. Ker pa je Kerkočeva glasno vpila so zbežali. Malo pozneje so napadli na Klančku, ki vodi v Pleteršnikovo ulico dve ženski, so pa radi njunega kričanja pobegnili. Vse napade so izvršili v mraku po 20. uri. Pretekli ponedeljek so na Šmarni gori razbili nabiralno puščico in pobrali iz nje ves denar. Policija je prepričana, da so mladi zločinci izvršili še več drugih ropov in pridno nadaljuje s preiskavo, katero vodi nadzornik g. Matko Močnik.

Clara Viebig:

Babja vas

Roman iz Eifela

V daljavi je čul glasove, klicali so in vabili: »Peterček, pridri sem, Peterček!«

Vmes se je čul smeh — zdaj je čul Luco, kako je klicala, zdaj Tino in potem so se oglasili drugi znani glasovi: »Peterček! Peterček!«

Kje se nahaja? Prestrašen se je ozrl okoli sebe. Šel je po pusti stepi, v daljavi je grozno vzdihoval veter.

Ni hotel naprej, hotel se je okreniti — njegova noga se je spotikala ob izumrle štore, dišalo je po smrti in žveplu. Žareč zrak mu je udaril v lice kot dih plamena, ožgal mu je lase in obrvi ter globoko v telesu srce.

Hotel je zakričati na pomoč, toda ni mogel. Od daleč, prav daleč se je čulo pasje lajanje — to so bili Grosslittgenski psi! Na pomoč, na pomoč, tjakaj!

Hotel je teči, pa ni mogel. Stal je kot priklenjen.

Tla so bila vroča, kot bi gorel pod njimi podzemski ogenj. In tam je bil krog čudnih zelenih rastlin, ostro zarisane so stale v krogu sredi mrtve požgane zemlje; v žvepleni svetlobi, ki je razsvetljevala noč, je razločno videl njihovo strupeno zeleno barvo.

Na pomoč, na pomoč! Začarani krog! Ali mu ni že njegova mati, ko ga je vodila tam, ko je bil še otrok, križajoč se, plaho šepetala: »Tukaj ni varno!« Tu so

plesale nekdanje čarovnice in plamteč ogenj je prasketal. Tla pod njihovimi nogami so zgorela; samo te rastline so pognale, zelena stebelca brez listov, edino živo tok okoli.

»Peterček, Peterček!« — Kdo ga kliče? V svitu plamenov so mu skakale nasproti postave v šumečih krilih in vihrajočih laseh, klicale so ga in iztegovala roke po njem ter vihrale okoli njega v blaznem ognju. Vedno bolj blazno in blazno — zmerom bolj divje in divje — ženske, ženske, same ženske!

In naenkrat je stala sredi kroga Luca, čez hrbet je imela ognjen svileni predpasnik kot plašček in oblečena je bila v novo rdeče spodnje krilo — drugega ni imela ničesar na sebi. Tolkla je druge po stegnjenih prstih in se veselo smejala.

»Ta je moj!« Odvrgla je spodnje krilo in predpasnik in stala naga in lepa v svitu plamenov ter spregovorila ukazujoče: »Kupi mi novo obleko!«

Glasno so zakričale ostale, vreseč se poskočile v zrak, spremenile so se v plamene, ki so sikali vanj — »Ježeš, Marija, sv. Jožef!« — Naenkrat so se mu udrla tla pod nogami, padel je globoko, kot v prepad — — — — —

S krikom se je Peter prebudil.

Mesec je živo svetil skozi nezagrjeno okence na ubožno posteljo. Glava Luce je ležala težko na njegovih prsih in ga tiščala. Spala je z odprtimi ustmi in enakomerno smrčala.

Še ves prestrašen od sanj jo je stresel: »Luca, Luca, Luca!«

Ni se popolnoma prebudila, zaspano je samo malo dvignila težke veke.

»Obleka,« je blebetala, — »obleka — kupi mi lepo novo obleko!«

Lucija Miffer je mučila moža že tedne dan in noč. Privijala se mu je kot proseče dete in ga potem spet ošabno pahnila od sebe. Prosajčila je, kujala se, grozila vztrajala je na svoji pravici, da hoče imeti novo obleko.

Od včeraj je bil že spet potnik v vasi. Z jezo in strahom je videl Peterček prihajati voziček; zadaj sta visela pripeta dva kovčka z vzorci.

Potnik se je ustavil pri starem Krumscheidu; tam je razložil na vpogled svoje vzorce in blago. Ženske so divjale tjakaj, občudovale razstavljeno blago in se pogajale; tudi Lucija je bila med njimi. Dolge ure je izostala od doma; ostale so se že zdavnaj vrnile — Peter je pazil — še vedno se ni vrnila. Nato jo je šel iskat.

Bil je pust jesenski dan. Zdolaj v ravnini je na zavarovanih mestih še nekam šlo, toda na višavah je vršel z vso silo oktobrski veter in pometal lavine suhih listov po bregu navzdol. Gozd je stal samotno.

Vaška cesta je bila blatna, da si jo moral gaziti; na mestih, kjer ni bilo tlaka, so se udirali ljudje do členkov. Plesniv duh je vstajal iz bajt in hlevov, osem dni je deževalo brez prestanka.

Proti kraju doline, v smeri proti Himmerodu, je bil razgled zaprt; razvaline sv. Bernarda so se ovile v deževne hlapec in meglo. Peneč in brčec se je vrtnčila Salma; njena prozorna vodica se je spremenila v ilovnate valove z glavami mlečnih pen.

Iz Dravske banovine

Napredovanja v ministru za promet. Napredovali so pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani: za načelnika L. Fatur in Anton Dolinšek, do sedaj načelnika III. skupine 2. stopnje; za višjega svetnika IV. skupine 1. stopnje Rudolf Kavčič, za svetnika IV. skupine 2. stopnje Josip Turba, za svetnika V. skupine Avguštin Ludvik, Alojzij Baša, Lambert Budan, Karel Stefin, Alojz Potočnik, Adolf Palige, Ivan Suhadolnik, Egon Tancik, Franc Debeve, Anton Brumen, Željko Jeglič, Ciril Peteržela, Franc Zemlja, Anton Petrovič, Anton Mauri, Janez Leben, Anton Osvold in Franc Sedlak, za inšpektorja je imenovan Albin Adlešič, doslej višji kontrolor VI. skupine.

d Znamke stare izdaje z napisom »Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca« se po sporu Eilu dravskega poštne ravnateljstva v Ljubljani lahko uporabljajo za frankiranje ali pa se zamenjajo za nove znamke še do 30. novembra 1931. Po tem roku se stare znamke ne morejo več uporabljati za frankiranje, niti ne zamenjati za nove.

d Povišana brzojavna pristojbina. Po naredbi prometnega ministarstva se s 1. decembrom t. l. v domačem prometu poviša brzojavna pristojbina za besedo od 50 par na 60 par. Minimalna pristojbina za brzojavko je pristojbina za 10 besed, to je 6 Din, oziroma 650 Din z golič vred. Obenem se poviša tudi pristojbina za priznanico (potrdilo o predani brzojavki) od 1 Din na 2 Din.

d Iz Beograda se je preselil s svojo advokatsko pisarno dr. Mojzer Anton v Ljubljano, Masarykova cesta 14, II. (palata »Grafika«).

d Neodvisen tednik »Narodna Sloga« je izšel v Ptuj, Namen tednika je propagirati povsod pravo narodno slovo in ljubezen do bližnjega. Razen poročil iz tujine ima tudi zanimive članke o naših domačih razmerah ter zanimiv podlistek Antona Stražarja »Maščevanje vinskih duhov«. Izdaja ga ptujska tiskarna. Za uredniški odgovorja Anton Stražar.

d Na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani so napravili v času od 26. oktobra do 14. novembra 1931. praktični učiteljski izpit kandidati: Ankele Franc, Babnik Josip, Bavdek Dušan, Bregar Franc, Čebotin Franc, Dermota Vladimir, Gabrovec Benedikt, Kobilica Rudolf, Kokalj Franc, Kompoš Peter, Korenčan Lovro, Kušar Karol, Lenardič Mihael, Lenardič Peter, Ljubič Anton, Majnik Ferdinand, Mokorel Viktor, Murovec Ivan, Pahor Drago, Plevelj Viktor, Ponikvar Stanko, Sila Milan, Strehovec Franc, Turk Josip, Tušar Ivan, Vertačnik Milan, Winkler Vaclav, Zupanc Alojzij in Žitnik Maks.

d De 45.000 dinarjev posmrtninske podpore morete dobiti kot član »Vzajemne pomoči« reg. pom. blag. v Ljubljani, Boršnikov trg 3/I. 1634

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Reich. 398-2

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12.

600 d Jesenski sestanek »Jugoslovenskega veterinarskega združenja«, sekcija Dravske banovine, se je vršil dne 15. t. m. na drž. vet. bakt. zavodu v Ljubljani. Na sestanku se je razpravljalo o tekočih društvenih zadevah, predvsem pa o zboru J. V. Udruženja, ki se bo vršil dne 21., 22. in 23. t. m. v Beogradu. Kot delegata sta bila določena predsednik in podpredsednik sekcije — dr. Rebek in dr. Vehla. Zanimivo je, da se vrši letos občni zbor Udruženja ob enem s proslavo 10-letnice obstoja društva in da se ob tej priliki priredi v Beogradu veterinarska razstava. Pri tej sodelujejo tudi živinodržavniki iz naše banovine z zanimivimi podatki, v prvi vrsti pa zgoraj omenjen drž. vet. bakt. zavod. V to svrhu je tudi banska uprava nakazala malo podporo. Po dovršenem dnevnem redu je podpredsednik dr. Vehle imel predavanje o »Sedanjem stanju konjereje v Dravski banovini«. Predavatelj je poudaril, da v splošnem konjereja v naši banovini propada kvalitativno.

d Najdena kolesa. Knjigovezec Robert Vukmanič iz Maribora je na lovu v občini Svetkovi našel v gozdu kolo znamke Puch št. 368068. Zandarmerijska postaja v Trzinu je zaplenila tri kolesa, najbrže ukradena. Prvo je noško kolo, ki je bilo prvotno črno pleskano, a je sedaj rujav in še skoraj novo. Ima prosti tek ter je dirkalnega sistema. Krmilo je navzgor vpognjeno in svetlo ponikljano. Na prednjem kolesu je blatnik. Drugo kolo je bilo prvotno svetlo modro, sedaj črno, ima nizko ogrodje, navzgor vpognjeno ponikljano krmilo ter je neznane znamke in številke, tretje kolo je bilo prvotno črno pleskano, ima ponikljano navzgor vpognjeno krmilo s košenčima ročama ter nosi ponarejeno številko 151. Na zadnjem delu ima ključavnico z rdečim steklom in napisom Luna D. R. Lastniki naj se obrnejo na žandarmerijsko postajo v Trzinu.

d Obstrelen divji lovec. 30-letni poljski dnar Franc M. iz Planine pri Logatcu je šel v ponedeljek popoldne s staro puško malo na lov v lovski okoliš k-eza Windischgratza. Zasčil ga je lovski čuvaj ter mu hotel odvzeti puško. Naš France pa se je branil in je nato urnih korač pobegnil. Čuvaj je bil prisiljen rabiti puško in je s sibrami obstrelil divjega loveca v levo nogo in v trebuh. Ranjenca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer so mu pobrali ščure iz telesa. Rane izgledajo sicer hude, niso pa preveč nevarne.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 768,8, termometer 6,2, re-

lativna vlaga 78%, tiho, oblačnost 10. V Mariboru je kazal barometer 769,6, termometer 4,8, relativna vlaga 86%, tiho, oblačnost 10. Vsa opazovanja ob 7. uri jutraj. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani (3,8), Mariboru 8,5 (4,6), Zagrebu 10,1 (5,8), Beogradu 14 (6,2), Sarajevu (4) in Skoplju (2,8). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Sreda, 18. novembra 1931.: Odon. Pravo-slavni, 5. novembra: Galaktion.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Sp. Šiški.

* Predsedstvo mestne organizacije Narodne odbrane opozarja svoje člane na predavanje kapetana Rudolfa Crniča, ki bo v okviru »Jadranske straže« v soboto 21. t. m. ob 20. uri v prostorih restavracije Zvezda o temi: Kako je prišlo do katastrofe »Titanica«. Članstvo Narodne odbrane se poziva k polnoštevilni udeležbi.

* Ljubljanski Sokol. Na predlog prednjakega zbora je sklenila društvena uprava, da priredi letos svojo telovadno akademijo v veliki dvorani »Uniona«, ker so postali društveni prostori v Narodnem domu mnogo pretesni. Akademija bo 30. t. m. ob 20. Spored, ki bo obsegal povsem nove točke izbranih vrst vseh oddelkov, bomo še objavili.

* Pri pomorskem večeru Jadranske Straže, ki bo v soboto 21. t. m. ob 20. v prostorih restavracije »Zvezda«, nastopi z izbranimi glasbenimi točkami dr. Karlinov salonski šramel s sodelovanjem baritonista Likoviča Josipa. — Seja oblastnega odbora Jadranske Straže bo 20. t. m. ob 20-30 v prostorih restavracije »Zvezda«. Vabljeni vsi!

* Drevi ob 20. je v dvorani Delavske zbornice V. delavski prosvetni večer, ki ga priredita »Zarja« in »Svoboda«. Vstop prost. Ker se bo koncertni del prenašal po radiu, je večer tudi ob enem delavska ura v radiu, na kar opozarjamo delavstvo izven Ljubljane.

* Vseuč. prof. dr. A. Gosar bo danes ob 18. v zborniški dvorani univerze nadaljeval svoja predavanja o »socioloških in ekonomskih osnovah moderne družabne reforme«.

* 50-letnica vestnega uradnika. Danes praznuje 50-letnico svojega rojstva uradnik splošne bolnišnice g. Gustav Puš. Rodil se je v St. Vidu pri Stični ter je letos spomladaj praznoval 25-letnico nepretrganega službovanja v bolnišnici. Puš se je vedno veselil dobrega zdravja in mu bolniški zrak prav dobro prija. Tudi iz svetovne vojne je odšel brez najmanjše rane. G. Puš je na glaslu kot vesten uradnik ter čistan od predstojnikov in svojih tovarišev. Slavljencu želimo še mnogo let!

* Ustanove za dijake Srednje tehnične šole. Ljubljansko mestno načelstvo razpisuje ustanovo dr. Janeza Evangelista Kreka za slušatelje Tehnične srednje šole v Ljubljani, nadalje 5 ustanov za učence višjih oddelkov in ustanove za učence nižjih oddelkov te šole po 1000 Din ter ustanovo dr. Franca Košmerlja za slušatelje Tehnične srednje šole v znesku 3000 dinarjev. Natančni pogoji so razvidni iz razpisa na občinski deski in v veži Tehnične srednje šole.

* Pouk češkega jezika za odrasle. Kakor vsako leto, priredi tudi letos »Jugoslovensko-čehoslovaška Liga« v Ljubljani na St. Jakobski mestni dekliški šoli učni tečaj češkega jezika, za odrasle. Vpisovanje in ta tečaj se vrši v četrtek 19. t. m. od 18. do 19. ure. Vabimo vse, ki se zanimajo za češki jezik, in bogato njegovo književnost, da se vpišejo v ta učni tečaj. Opozarjamo na ta kurz češkega jezika zlasti naše Sokole, kakor tudi vse one, ki

se nameravajo udeležiti velikega jubilejnega sokolskega zleta v proslavo 100letnice Tyrševega rojstva v Pragi meseca junija 1932. Poudarjal bo, kakor prejšnja leta g. prof. dr. Vac-lav Burian. — Jugoslov.-čehoslov. liga v Ljubljani.

* MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 25-77. 1470

* Rupilov koncert. Opozarjamo na današnji vijolinski koncert, ki ga priredi v okvirju večerov komorne glasbe Nar. železničarskega glasbenega društva Sloga naš obče znani in priljubljeni virtuoz gospod Karlo Rupel v dvorani Kino Dvor ob 20. uri. Spremljevalec na klavirju je naš mojster profesor Ravnik Jan-ko, Vstopnice v predprodaji v trafikii Pugelj na Miklošičevi cesti ter zvečer pri blagajni kina Dvor.

* Uprava električne cestne železnice sporoča, naj potniki z morebitno pritožbo proti voznemu osobju navedejo v svojih prijavah vedno tudi številko sprevoznika (številka torbice).

* Sestanek ljubljanske sekcije UOOŽ bo drevi ob 20. v kleti »Emone« posebna soba).

* Požar v Mostah. V stanovanju hišnega poselnika Antona Vagaja v Valentin-Vodnikovih ulici 34 v Mostah je v podstrežju izbruhnil požar, ki je povzročil okrog 800 Din škode, dočim je stanovalec Josipu Mohorju zgorela omara in razno perilo v skupni vrednosti 2000 dinarjev. Požar je nastal radi ne previdnosti Mohorjevega sina Ferdinanda, ki je z gorečo vžgalico iskal dežnik ter je še tlečo vžgalico vrغل proč, ki je nato povzročila požar. Ogenj so kmalu pogasili.

* Iz kriminalnega predala. Tatovi koles so prav pridno na delu, policija dobiva vsak dan nove prijave. Tako je nekdo odjedal pleskar-skemu vajencu Francu Kralju iz Podgorice 500 dinarjev vredno moško kolo. — Iz kleti meš-čanske šole, kjer je bilo polno koles, je nekdo izbral najboljšo kolo, last dijaka Franca Mau-serja, znamke Waffnerad, vredno 1500 Din. — Tudi delavcu Frincu Rebrniku sta iz kleti v Kersnikovi ulici 5 izginili dve kolesi brez pnevmatke. — Iz stanovanja zidarja Franca Vrhovnika na Vodovodni cesti 44 je neznat-lat odnesel 200 Din vreden suknjič. — De-lavcu Leopoldu Kabaju v Novi ulici v Mostah je izginil 200 Din vreden temnomoder suknjič ter gumijasta cev gospodarja Leopolda Deve-taka.

Celje

* Jadranska Straža v Celju bo priredila pod okriljem Ljudskega vseučilišča v ponedeljek 23. t. m. v risalnici deske meščanske šole predavanje o »Razvoju jugoslovenske trgovinske in vojne mornarice«. Predaval bo kapetan preko-morske plobe, publicist in glavni urednik »Ju-goslovenskega Pomorca« Rudolf Crnić. Preda-vatelj je po svojih zanimivih in uspešnih pre-davanjih znan po vsej državi. Predavanje bodo pojasnjevale številne skiptične slike.

* Predavanje. V ponedeljek 23. t. m. bo ob 8. zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice predaval p. dr. Angelik Tominc iz Ljubljane o temi »Odključna doba za evropsko civilizacijo«.

* Klub damskih frizerjev. V oktobru je bila v Celju ustanovljena strokovna organizacija damskih frizerjev, ki so ji te dni potrdili pravi-la. Organizacija se bo imenovala »Prvi dam-ski frizerski klub v Dravski banovini« s sede-žem v Celju.

* Smrtna kosa. V javni bolnišnici sta v torek 71. t. m. umrli 62-letni Anton Kolar, upoko-jeni rudar iz Sv. Pongraja pri Grižah, ter 69-letni Valentin Videc iz Petrovč. N. p. v m.!

* Okrevališče za delavce in nameščence, ki ima svoj sedež v Zdravstvenem domu, so po-delili doslej podpore podjetja in društva: Tvr-dka Westen se je zavezala prispevati letno po 1000 Din, ravnateljstvo zdravilišča Rogaska Sla-tina je naklonilo 1000 Din, Rdeči križ v Celju 500 Din. Vsi ostali činitelji, ki so bili napro-šeni za podporo, naj se blagovolijo čimprej odzvati, da bo moglo okrevališče pričeti z uspešnim delovanjem.

Iz drugih banovin

Sava 3-10 m nad normalo

Po zadnjem večdnem deževju v Dravski banovini je močno narasla Sava. Predvčerajšnjim je dosegla v Zagrebu že 3-10 m nad normalo. Ta porast je največji v letošnji jeseni. V ponedeljek jutraj je na reka začela že upa-dati. Mestoma je prestopila bregove, ne da bi povzročila večjo škodo.

Dve žrtve zaradi 100 Din

V Orhovici pri Osijeku je neki seljak pred dnevi opozoril občinskega zdravnika dr. Milana Simića, da iz hiše starca Djure Janošja že dva dni ni nikogar. Zdravnik je vdrl v hišo, kjer je našel v kuhinji mrtvo starko Julijano Kastadi, s katero je Janoš živel v dijemem zakon. Starca je pa našel mrtvega na dvorišču. Orožniki so ugotovili, da sta starca žrtvi ro-parskega morilca, ki je Janoš in Kastadijevo umoril, misleč da imata večjo vsoto denarja. Po izjavah sosedov pa starca nista imela več ko 100 Din doma.

b Kralj kum devetega sina. Iz Kraljeva poročajo, da je v nedeljo kumoval Nj. Vel. kralj devetemu sinu seljaka Obrena Jovića iz Ču-kujevca v žičkem srezu. Kralja je zastopal pri krstu poveljnik 19. artilerijskega polka Alek-sander Mitrovič. Dete je dobilo ime Aleksan-der.

b Največja srednja šola v državi. V Križ-ničevji ulici v Zagrebu dokončujejo novo gim-nazijo, ki bo stala 16.000.000 Din in bo naj-večje poslopje za srednjo šolo v naši državi. Vnania dela so že opravljena.

* Mladinski pevski zbor Trbovlje-Vode, ki je imel v nedeljo zelo uspešen koncert v Ljubljani, bo nastopil s istim sporedom v nedeljo 22. t. m. ob pol 16. uri v veliki dvorani Ljud-ske posojilnice v Celju. Dopoldne tega dne bo v isti dvorani ob 11. uri matineja za učence narodnih in srednjih šol.

* Borza dela v Celju išče 2 hlapca, 2 čev-ljarja, po 1 viničarja, kolarja, sodarja, mizarja, tesarja, krojača z velike kose, po 2 mizarja, čevljarska, pekarska, po 1 kovaškega, kroja-škega in fotografskega vajenca, 4 kmetijske de-kele, 3 služkinje za splošna dela, po 1 šiviljo, natakario, gospodinjjo, pestunio ter 2 šiviljski vajenki.

Maribor

m Preselitev Jugoslovenske strokovne zveze. Mariborska ekspozitura Jugoslovenske strokovne zveze se je te dni preselila iz palače Zadrugne gospodarske banke v novo palačo OUZD. Slovesna otvoritev novih prostorov je bila sinoči s predavanjem prof. Čajnkarija o postanku in bistvu kapitalizma.

m Sokolsko predavanje. Danes v sredo ob 20. uri bo v mali dvorani Narodnega doma dru-go obvezno predavanje za letos prijavljene nove člane in članice mariborskih sokolskih društev. Predaval bo profesor Robert Kenda o zgodovi Sokolstva.

m Ljudska univerza v Studencih prične z rednimi predavanji v četrtek ob 19. uri. Pre-davanja bodo zopet v bivši kinematografski dvorani pri g. Spureju. Ljudska univerza si je nabavila svoj skioptikon. Tudi letos se ne bo pobirala vstopnina. Otrokom pa je dovoljen obisk predavanja le v spremstvu staršev. Prvi bo predaval šolski upravitelj Hren o očetu Martinu Krpanu.

m Za brezposelne. Pri tukajšnji borzi dela dobijo zaposlitve: 4 hlapci, pristavnik, oženjen hlapec, pastir, 4 čevljarji, 2 krojača, kolar in več vajencev mizarjske, kolarske, kovaške, me-sarske, slaščičarske in pekarske obrti, kakor tu-di 8 kmečkih dekel, kmečka gospodinja, strojna pletilja, 2 plačilni natakariji, 7 kuharic, 2 za-sebni sobarici, 9 služkinj, 2 gostilniški služkinji, 2 postrežniki, perica, ribarca, 2 tovarniški de-lavci ter 2 šiviljski, 2 modistovski, 2 pletiljski in ena trgovska vajenka.

m Gradnja tovrnega kolodvora v Hočah. Akcija za tovrni kolodvor v Hočah, ki je bila uvedena že takoj po vojni, je sedaj dovedena do ugodnega rezultata. Tovorni postajališče se bo pričelo graditi še letos. Material so po ve-čini prispevali interesi brezplačno. Odbor sprejema sedaj do 28. t. m. ponudbe gradbenih podjetij, ki naj se pošljejo predsedniku g. Flor-jandiču, županu pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju ali pa g. Verniku v Hočah. V posta-vitvijo tega tovrnega postajališča bo izpolnje-na dolgotrjna želja vzhodnega Pohorja in Dra-vskega polja.

m Veliki cerkveni koncert Cecilijinega društva. Danes zvečer bo v stolnici dolgo pričako-vani koncert Cecilijinega društva, ki bo izva-jalo Rossinijev oratorij »Stabat mater« v mnogim odličnimi solisti in mešanim zborom.

m Licitacija. Danes ob 9. uri dopoldne bo na tukajšnji glavni carinarnici licitacija raznega trgovskega blaga.

m Kinematografi. Grajski kino: »Dve lju-beznici«; kino Union: »Trgovci z dekletki«.

m Pritožbe natakarijev. Iz vrst kvalificiranih natakarijev, ki so brez posla, smo naprošeni, da ugotovimo nezdavno dejstvo, da so v mnogih gostilničarskih in drugih sličnih obrtnih obra-tih zaposleni številni natakariji in natakariice brez kvalifikacije, odnosno izučene obrti. Bilo bi nujno potrebno, da bi se napravil red in bi se tako nudila prilika za zaposlitev le zares upravičenim kvalificiranim močem.

m Nezgoda. V domačem stanovanju v Gubi-čevi ulici na Pobrežju je padla v ponedeljek popoldne z mize 3-letna Milenica Kovarčeva, hčerka delavca in se tako nevarno pobila po glavi, da so jo morali odnesti v bolnico.

m Nezgoda železničarja. V ponedeljek po-poldne je 42-letni železniški delavec Lenart Milavec iz Ribnice na Pohorju pri obhodu pro-ge padel in si zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v bolnico.

m Mladi tatovi. Zadnje čase so bile izvršene po avtomobilski številne tatvine zamaškov, ben-cinskih rezervorjev in raznih drugih odstra-nljivih delov. Polcija je tatove sicer iskala, a jih dolgo ni mogl najti, sedaj pa so se sami ujeli. Vsi so sami šolarji. Pet jih je bilo pri-jetih in privedenih na policijo, kjer so tatvine skesano priznali in povedali, da so ukradene predmete prodajali za izkupicek so pa kupo-vali čokolado, bonbone in — cigarete.

m Tatvina torbice. Z dvorišča hiše Milnska ul. 5 je neznanec ukradel včeraj Terzišji šker-botovi nakupovalno ročno torbico.

m Aretacije. V ponedeljek so se preselili k »Grofu«: Josip P. zaradi nagle in neprevidne vožnje na kolesu, Friderik K. zaradi potenuš-tva in suma tatvine, Konrad B. zaradi piša-nosti in razgrajanja ter Ludvik K. zaradi ka-lenja nočnega miru.

Ptuj

p Iz policijske kronike. Radi pijančevanja in suma tajne protistucije je bila naznanjena ob-lasti Marija S., zasebnica iz Ptuja. Radi prestopka cestnopolicijskega reda je bil prejetih in ova-jenih oblasti 5 oseb. Takisto je bila policija primorana intervenirati in pomirjevati ponoč-njake in kalice nočnega miru, vendar do kakih težjih slučajev ni prišlo.

p Smrtna kosa. V tukajšnji hiralnici je umrla Marija Kranjčeva, vdova, rojena rojena 1837, doma v Studencih pri Mariboru. Dne 16. t. m. je bilo truplo prepeljano z mrlvaškim vozom mariborskega pogrebnege zavoda v Maribor, kjer se pokoplje na dotnem pokopališču v Pobrežju.

p Ptujška hiralnica je dal č naokrog poznana kot vzoren azil za hiralce. Število hiralcev je doseglo 170, vsled česar je nastalo pomanjkanje prostora. Načrt je sicer že izdelan za razširje-nje, vendar je malo upanja, da se isto v dogled-nem času tudi uresniči. Priporočljivo pa je, da so to čimprej izvede.

Tramvajska nesreča v Šiški

Ljubljana, 17. novembra.

Snoči okoli 19.30 se je vračal nekoliko vinjen 65-letni delavec Janez Zobec iz Zgornje Šiške proti domu. Od gasilskega doma v Šiški je pripeljal proti mitnici tramvajski voz št. 20. Voznik Rudolf Gros je kakih 15 m pred seboj opazil Zobca, ki je hodil po sredi ceste ter se je opetel na levo in desno. Na dano znamenje z zvonom, se je Zobec umaknil, se je pa opetel pred tramvaj, ko je ta privozil od njega. Čeprav je Gros z vso silo zavrl, ni mogel preprečiti nesreče. Sunej je podrl Zobca pod voz ter ga vlekel kakih tri metre. Sprevednik in Gros sta takoj skočila z voza, nista pa mogla ponesrečenca potegniti izpod tramvaja. Voz je moral zapeljati nekaj korakov nazaj, nakar šele so dvignili krvavečega Zobca, ki je bil nezavesten. Na kraju nesreče se je nabrala množica ljudi, ki so se razšli šele, ko je prišel rešilni avto. V bolnišnici so pri pregledu ugotovili, da ima Zobec hude poškodbe na glavi, na desni strani telesa in na desni nogi. Danes je bil ponesrečeni preiskan ter se je izkazalo, da poškodbe niso smrtonosne in da bo v kratkem okrevale.

Avtomobilski karambol na Resljevi cesti

Ljubljana, 17. novembra.

V Parizu je brez dvoma najmanj stokrat več avtomobilov kot v Ljubljani, pa vendar so tam prometne nesreče zelo redke. Pri vožnji skozi mesto je pač potrebna previdnost in nikakor ne gre, da bi, posebno na križiščih, vozil prehitro. Posledica prevelike brzine je navadno prometna nezgoda.

Podoben slučaj se je pripetil danes ob 15.30 na Resljevi cesti. Trgovca Branko Sušević iz Bakra, ki ima na Gosposvetski cesti zastopstvo tvrdke »Palme«, je z osebnim avtom privozil iz Sv. Petra ceste. Istočasno je od Zmajkega mosta proti kolodvoru privozil na tovarnem avtu šofer pri Eislerju Andrej Sedej. Baš v tem času ni bilo na križišču stražnika, ki je ravno izvrševal neko aretacijo. Tovorni avto je hotel prehiteti in se je zaletel v zadnji del osebnega avtomobila ter mu zvil oba blatnika in poškodoval krmilo. Karambol je na obeh vozovih povzročil precejšno škodo, na osebnem avtu okoli 10.000 Din, na tovarnem pa za 1000 Din.

Še tretji strašen samomor zaradi — bede

Maribor, 17. novembra.

K dvema samomoroma v ponedeljek, o katerih smo že včeraj poročali, moramo pristeti še tretjega. Odkrili so ga otroci, ki so v gozdu pri Studencih našli zvečer na nekem drevesu obešenega v Novi vasi stanujočega mizarja delavne državne železnice 41letnega Konrada Lukasa. Pokojnik je predpoldne še delal kakor ponavadi, opoldne pa je namesto domov odšel v gozd in se obesil. Zapustil je ženo in štiri male otroke. V smrt ga je baje gnala beda.

Roparski napadalec na Beka se sam prijavil policiji

Pred dnevi smo poročali o roparskem napadu na rekonescenta hlapca Beka pod Meljskim hribom. Zasledovanje storilca je bilo brezuspešno do včeraj, ko se je sam prijavil policiji. Legitimiral se je kot 24-letni Franc R., delavec s Pobrežja. Policija ga zaenkrat še zadržuje, da ugotovi njegovo resnično krivdo ali nekrivdo.

Identifikacija drugega samomorilca

Kakor smo včeraj poročali, je v ponedeljek zjutraj, kmalu po polnoči, skočil z Državnega mosta v Dravo neznan črno oblečen moški. V ponedeljek že pozno zvečer je pa prišel na policijo nek mladenič in povprašal po svojem bratu, 23letnemu urarskem pomočniku Emeriku Golobu, ki da je brez sledu izgubil. Na policiji so takoj zaslutili, da bo Emerik Golob identičen z onim mladeničem, ki je zjutraj skočil v Dravo, zato so njegovemu bratu pokazali samomorilca, katerega je ta res spoznal. Tako je bilo nedvomno ugotovljeno, da je nesrečni samomorilec zares bil Emerik Golob. Po dosedanjih ugotovitvah je bil Golob že več časa potrjen in se je umiril baje zaradi nesrečne ljubezni.

Velik vlom v trgovino z usnjem

Škofja Loka, 15. novembra.

V noči od sobote na nedeljo je bilo vlomljeno v trgovino z usnjem, last strojarja Karla Planinška. Zlikovci so odprli dvojna vrata s ponarejenimi ključi. Bili so prav izbirični. Izbrali so je najboljše usnje, in sicer fini bok, boljše črne kože in samo res najfinejšo krupono; a cenejšega blaga se niso dotaknili. Tudi so pustili vse ono usnje, katero so kmetje prinesli v stroj. Vse izbrano blago so potem povežali in odnesli. Škode je okoli 6000 Din. Strojar Planinšek ni bil zavarovan proti vlomom — zato je vlom za lastnika hud udarec, posebno še, ker je začetnik. Svetovati bi bilo vsem, da si dajo svoje zaloge zavarovati, ker se potem taka škoda dosti lažje utrpi. Za zlikovce orožniki pridno poizvedujejo.

Slovenska Bistrica

Tečaj češčine za vse one, ki se bodo udeležili vsesokolskega zleta v Pragi, bo otvoril starosta Sokola brat dr. J. Pučnik.

V proslavo ujedinenja bo priredil naš Sokol 30. novembra telovadno akademijo, kjer bodo nastopili vsi oddelki in sokolska godba na lok. Poročili so se pred dnevi ga. J. Razboršek, gostilničarka, in ing. L. Lang, ter gđ. Tatjana Kolenc in g. Mandrovič, poročnik. Bilo srečno!

Umor v Radomljah

70letni Pirc žrtev surovega napada

Kamnik, 17. novembra.

Danes se je po celem kamniškem okraju bliskovito raznesla novica o zagonetnem napadu v Radomljah pri Kamniku, čigar žrtev je postal 70-letni tovarniški delavec Alojzij Pirc. On stanuje s svojo ženo in 25-letno rejenko v mali hišici v Radomljah, ki stoji bolj na samem, komaj 20 korakov oddaljena od ceste. Ta hišica ima dva vhoda, enega iz ceste, drugega pa nasprotne dvoriščne strani. V noči od ponedeljka na torek med 12 in 1 uro je prebudilo vse tri stanovalce hiše močno lajanje psa in trkanje na dvoriščno okno. Pirčeva rejenka je vstala in šla pogledat, kdo da je. Komaj pa je odprla vrata, ji je neznanec vrgel v oči smeti ali pesek in izginil nato za vogalom. Rejenka je zavpila na pomoč, nakar je prihitel v vežo stari Pirc. Ker na dvoriščni strani ni opazil nobenega človeka, je šel gledat k drugemu izhodu, ker je bil prepričan, da je neznan nočni nadlegovalec zbežal na cesto.

Komaj pa je odprl vrata in prekoračil prag, ga je neznan moški udaril z nekim topim predmetom najbrže z usesom sekire po čelu. Alojzij Pirc je brez besede padel vznak in bil na mestu mrtev. Udarec je moral biti silen, kajti Pirc ima globoko udrtjo rano na sredi čela. Napadalec je moral z žalostjo v srcu gledati, kako mu ogenj uničuje vse, kar si je v teku leta z največjim naporom pridobil. Škoda je še neprecenjena in znaša več desetisoč Din.

Že drugič pogorelo gospodarsko poslopje

Ogenj je uničil ves letošnji pridelek — Ogromna škoda

Slovenjgradec, 16. novembra.

Na hribu tik Slovenjgradca ima posestnik Pečoler Ivan, p. d. Gradisar, lepo urejeno hišo z gospodarskim poslopijem.

V ponedeljek 16. t. m. se je malo pred 14. uro pričel valiti velik, siv dim iz gospodarskega poslopja. Plat zvona je klical na pomoč. Na kraj požara je takoj prišla požarna brigada iz Slovenjgradca in požarna brigada iz Starega trga. Ker je zajel ogenj celo gospodarsko poslopje naenkrat, nista mogli požarni brambci stopiti v akcijo, ker bi bil vsak napor brez uspeha. Ko je ogenj uničil ves pridelek, ki je bil shranjen v poslopiju, je bruhnil ogenj iz notranjosti poslopja in ga zajel na vseh koncih. Živina je vsa prestrašena mukala in so jo le s težavo rešili. Vse drugo, kakor pridelek, poljsko orodje pa je uničil ogenj. Ubogi posestnik je moral z žalostjo v srcu gledati, kako mu ogenj uničuje vse, kar si je v teku leta z največjim naporom pridobil. Škoda je še neprecenjena in znaša več desetisoč Din.

Po pomoti žrtev maščevalcev

Odpuščen delavca sta do smrti pobila svojega tovariša, hotel se maščevati nad delodajalcem

Trebneje, 16. novembra.

Zopet je razburil našo mirno dolino zločin, ki priča o podivjanosti in posurovelosti pokvarjene mladine. Kravati zločin se je odigral te dni na Dolenjih Ponikvah pri Trebnjem.

Cestna uprava gradi v tem kraju nov železobetonski most čez Temenico. Delo je prevzela tvrdka »Probuda« iz Ljubljane, ki ima pri tem delu zaposlenih več delavcev. Pred dnevi je podjetje odpustilo delavca G. F. iz St. Ruperta in M. F. iz Dolenje Nemške vasi pri Trebnjem. Nihče ni tedaj slutil, kako grozno maščevanje sta osnovala odpuščen delavca nad delovodjo Probude g. Saksida Francem. Nameravala sta ga napasti s koli in ga pobiti.

Delovodja sta čakala okoli 9. ure zvečer na Dolenjih Ponikvah v zasedi. Na srečo je pa ta dan delovodja ostal v Trebnjem. Namesto njega je bil pa žrtev napadalec povsem drugi mimoidec, ki je šel v tem času proti Dolenjim Ponikvam. Bil je to delavec Bizjak Herman, ki se je vračal proti domu. Nenadoma sta iz zasede planila nanj dva neznanca in ga strahovito obdelala s koli. Po glavi in po vsem telesu je padalo po nesrečnem mladeniču. Divjaka sta ga pobila do nezvesti. Šele ko sta v bližini čula korake prihajajočega potnika, sta divjaka pustila nesrečnega v mlaki krvi sredi ceste in zbežala. Bil je to delovodja Saksida. Nesrečnega, do smrti potolčenega mladeniča, v katerem je spoznal svojega delavca, je dal prenesti takoj v svoje stanovanje, od koder je bil nemudoma na odredbo zdravnika dr. Cirila Dereanija iz Trebnjega prepeljan v bolnišnico v Ljubljano. Napadenec ima smrtno nevarne poškodbe po glavi in ni upanja, da bi okrevale. Vso noč do prevoza v bolnišnico je bil v nezvesti, v bolnišnici se pa tudi še ni zavedel.

Obveščena žandarmerija je na podlagi utemeljene suma aretirala že oba delavca, ki sta bila odpuščen. Hotela sta dokazati alibi. Napadalec je pa v razburjenosti pozabil na cesti po izvršenem dejanju kol in pa klobuk, ki ga je med napadom izgubil. Ker ni mogel več tajiti, je v sodnih zaporih v Novem mestu priznal dejanje ter povedal tudi ime svojega sokrivca.

Vendar pa je Orgolič upal, da bo prišel še do zares ponarejenega denarja, in sicer s pomočjo pripovedovanja Potočnikove, ki mu je zatrjevala, da ji je mož pred smrtjo povedal, da je nekje pri št. Ilju v Slovenskih goricah zakopal za 500.000 Din ponarejenih bankovcev. Ta zakopani zaklad sta Orgolič in Potočnikova res večkrat iskala, a našla ga nista in brez uspeha je sedaj ostal tudi poizkus policije, ki se je podala na označeno mesto pri št. Ilju skupaj z Orgoličem in delavci, ki so teren prekopali.

Za koliko sta Orgolič in Potočnikova oslepela lahkoverne siromake, se še ni dalo ugotoviti, vendar pa so svote precejšnje, a vrhu tega sede opeharjeni reveži tudi še v zaporu skupaj z Orgoličem in Potočnikovo, ker je po zakonu že pripravljanje in podpiranje priprav na ponarejanje denarja kaznivo. Med njimi je tudi nek železničar, oče številnih otrok s 25 leti službe. Vsi skupaj bodo prišli pred sodišče, kjer se bo zaključila ta zamotana sleparska in ponarejevalska afera, ki je v Mariboru vzbudila veliko zanimanje in tudi sočustvanje z ogoljufanimi.

Sedaj pa je nakrat postal žrtev surovega zločina!

lesu je padalo po nesrečnem mladeniču. Divjaka sta ga pobila do nezvesti. Šele ko sta v bližini čula korake prihajajočega potnika, sta divjaka pustila nesrečnega v mlaki krvi sredi ceste in zbežala. Bil je to delovodja Saksida. Nesrečnega, do smrti potolčenega mladeniča, v katerem je spoznal svojega delavca, je dal prenesti takoj v svoje stanovanje, od koder je bil nemudoma na odredbo zdravnika dr. Cirila Dereanija iz Trebnjega prepeljan v bolnišnico v Ljubljano. Napadenec ima smrtno nevarne poškodbe po glavi in ni upanja, da bi okrevale. Vso noč do prevoza v bolnišnico je bil v nezvesti, v bolnišnici se pa tudi še ni zavedel.

Obveščena žandarmerija je na podlagi utemeljene suma aretirala že oba delavca, ki sta bila odpuščen. Hotela sta dokazati alibi. Napadalec je pa v razburjenosti pozabil na cesti po izvršenem dejanju kol in pa klobuk, ki ga je med napadom izgubil. Ker ni mogel več tajiti, je v sodnih zaporih v Novem mestu priznal dejanje ter povedal tudi ime svojega sokrivca.

Vendar pa je Orgolič upal, da bo prišel še do zares ponarejenega denarja, in sicer s pomočjo pripovedovanja Potočnikove, ki mu je zatrjevala, da ji je mož pred smrtjo povedal, da je nekje pri št. Ilju v Slovenskih goricah zakopal za 500.000 Din ponarejenih bankovcev. Ta zakopani zaklad sta Orgolič in Potočnikova res večkrat iskala, a našla ga nista in brez uspeha je sedaj ostal tudi poizkus policije, ki se je podala na označeno mesto pri št. Ilju skupaj z Orgoličem in delavci, ki so teren prekopali.

Za koliko sta Orgolič in Potočnikova oslepela lahkoverne siromake, se še ni dalo ugotoviti, vendar pa so svote precejšnje, a vrhu tega sede opeharjeni reveži tudi še v zaporu skupaj z Orgoličem in Potočnikovo, ker je po zakonu že pripravljanje in podpiranje priprav na ponarejanje denarja kaznivo. Med njimi je tudi nek železničar, oče številnih otrok s 25 leti službe. Vsi skupaj bodo prišli pred sodišče, kjer se bo zaključila ta zamotana sleparska in ponarejevalska afera, ki je v Mariboru vzbudila veliko zanimanje in tudi sočustvanje z ogoljufanimi.

lesu je padalo po nesrečnem mladeniču. Divjaka sta ga pobila do nezvesti. Šele ko sta v bližini čula korake prihajajočega potnika, sta divjaka pustila nesrečnega v mlaki krvi sredi ceste in zbežala. Bil je to delovodja Saksida. Nesrečnega, do smrti potolčenega mladeniča, v katerem je spoznal svojega delavca, je dal prenesti takoj v svoje stanovanje, od koder je bil nemudoma na odredbo zdravnika dr. Cirila Dereanija iz Trebnjega prepeljan v bolnišnico v Ljubljano. Napadenec ima smrtno nevarne poškodbe po glavi in ni upanja, da bi okrevale. Vso noč do prevoza v bolnišnico je bil v nezvesti, v bolnišnici se pa tudi še ni zavedel.

Obveščena žandarmerija je na podlagi utemeljene suma aretirala že oba delavca, ki sta bila odpuščen. Hotela sta dokazati alibi. Napadalec je pa v razburjenosti pozabil na cesti po izvršenem dejanju kol in pa klobuk, ki ga je med napadom izgubil. Ker ni mogel več tajiti, je v sodnih zaporih v Novem mestu priznal dejanje ter povedal tudi ime svojega sokrivca.

Vendar pa je Orgolič upal, da bo prišel še do zares ponarejenega denarja, in sicer s pomočjo pripovedovanja Potočnikove, ki mu je zatrjevala, da ji je mož pred smrtjo povedal, da je nekje pri št. Ilju v Slovenskih goricah zakopal za 500.000 Din ponarejenih bankovcev. Ta zakopani zaklad sta Orgolič in Potočnikova res večkrat iskala, a našla ga nista in brez uspeha je sedaj ostal tudi poizkus policije, ki se je podala na označeno mesto pri št. Ilju skupaj z Orgoličem in delavci, ki so teren prekopali.

Za koliko sta Orgolič in Potočnikova oslepela lahkoverne siromake, se še ni dalo ugotoviti, vendar pa so svote precejšnje, a vrhu tega sede opeharjeni reveži tudi še v zaporu skupaj z Orgoličem in Potočnikovo, ker je po zakonu že pripravljanje in podpiranje priprav na ponarejanje denarja kaznivo. Med njimi je tudi nek železničar, oče številnih otrok s 25 leti službe. Vsi skupaj bodo prišli pred sodišče, kjer se bo zaključila ta zamotana sleparska in ponarejevalska afera, ki je v Mariboru vzbudila veliko zanimanje in tudi sočustvanje z ogoljufanimi.

Vendar pa je Orgolič upal, da bo prišel še do zares ponarejenega denarja, in sicer s pomočjo pripovedovanja Potočnikove, ki mu je zatrjevala, da ji je mož pred smrtjo povedal, da je nekje pri št. Ilju v Slovenskih goricah zakopal za 500.000 Din ponarejenih bankovcev. Ta zakopani zaklad sta Orgolič in Potočnikova res večkrat iskala, a našla ga nista in brez uspeha je sedaj ostal tudi poizkus policije, ki se je podala na označeno mesto pri št. Ilju skupaj z Orgoličem in delavci, ki so teren prekopali.

Za koliko sta Orgolič in Potočnikova oslepela lahkoverne siromake, se še ni dalo ugotoviti, vendar pa so svote precejšnje, a vrhu tega sede opeharjeni reveži tudi še v zaporu skupaj z Orgoličem in Potočnikovo, ker je po zakonu že pripravljanje in podpiranje priprav na ponarejanje denarja kaznivo. Med njimi je tudi nek železničar, oče številnih otrok s 25 leti službe. Vsi skupaj bodo prišli pred sodišče, kjer se bo zaključila ta zamotana sleparska in ponarejevalska afera, ki je v Mariboru vzbudila veliko zanimanje in tudi sočustvanje z ogoljufanimi.

Kranj

Skiopitično predavanje bo priredila drevi Kranjska podružnica SPD ob 20. uri (za mladino napovedane popoldanske predstave) v kinodvorani Narodnega doma. Predaval bo znani fotomater Cveto Svigelj iz Ljubljane o temi »S fotografsko kamero v Julijske Alpe« in pokazal 90 krasnih skiopitičnih slik.

Škofja Loka

Lep razmah mladinske organizacije. Podmladek RK se je na škofjeloških solah tudi letos prav lepo razmahnil. Mladinska organizacija šteje okoli 350 pripadnikov. Posebno močno je organizirana gorska šola. Ima 59 podmladkarjev. Kakor znano, je vzdrževal Podmladek lani na deški šoli šolsko kuhinjo za najoddaljenejši šolarje. Socialna stvar se obnovi z nastopom mraza. Kuhinjo bo posečalo nad 80 otrok, ki dobijo toplo pijačo in kruh vsak dan opoldne.

Važen sestanek prometnega odseka. V najkrajšem času bo sklical prometni odsek Škofje Loke važno anketo, ki bo razpravljala o aktualnih komunalnih vprašanjih v škofjeloškem okraju. K sestanku prispe narodni poslanec gosp. Janko Barle, ki hoče biti s svojimi volilci stalno v stiku. K anketi bodo vabljeni zastopniki občin, predstavniki državnih oblasti, pridobitni slojev in vsi, ki imajo smisel za konstruktivno gospodarsko delo. Prometni odsek nujno priporoča, da pridejo zastopniki na anketo kolikor toliko pripravljeni. Anketa se bo bržkone vršila v mestni posvetovalnici v Škofji Loki.

Poroka. V nedeljo smo imeli v Škofji Loki tri poroke. Med drugimi sta se poročila aglini sokolski delavec br. Jamnik Albin in gđ. Francka Kalanova. Naše čestitke!

Zaključek prednajskega tečaja. Prednajskega zbor loškega Sokola je priredil zaradi pomankanja vaditeljev od 3. novembra do 15. novembra društveni prednajskega tečaj, ki ga je obiskovalo 27 bratov in sester. Obisk je bil povprečno zadovoljiv; bi bil lahko boljši! Predavatelj, absolvent savezne šole br. Majnik Ferdo in društveni načelnik br. Horvat Rudolf sta obdelala naravnost čudovito veliko snovi.

Trije vaški svetniki so izvrstna burka v treh dejanjih. Igro uprizori Sokol to nedeljo.

Slovenjgradec

Nesreča na lovu. Pretekle dni je večja skupina lovcev priredila lov. Med njimi je bil tudi znani lovec Škof Ivan, trgovec in gostilničar iz Mislinje. Pri streljanju pa si je poškodoval desno roko. Ostal je v domači oskrbi.

Za čebelarje. V nedeljo 22. t. m. bo ob pol 10. uri v prostorih »Okrajne hranilnice« zelo zanimivo predavanje znanega čebelarkega strokovnjaka župnika Peterlina. K predavanju so vabljeni vsi člani tukajšnje podružnice in prijatelji čebelarstva!

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer

Sreda, 18. novembra: Takšna je prava. Red E. Četrtek, 19. novembra: Kir Janja. Gostovanje članov drame Narodnega pozorišta iz Beograda. Izven.

Petek, 20. novembra: Zaprto.

Sobota, 21. novembra: Pritličje in prvo nadstropje. Red B.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 18. novembra: Viktorija in njen huzar, opereta. Red D.

Četrtek, 19. novembra: Zaprto.

Petek, 20. novembra: Sneguročka. Red C.

Gostovanje članov beogradske drame. Gostovanje se vrši v četrtek 19. t. m. Turnejo vodi režiser Plavčić, ki je našemu občinstvu znan, odkar je s tako odličnim uspehom nastopil v »Glembajevih«. Sodelujejo najodličnejši člani beogradske drame, med drugimi D. Gošić, ki igra naslovno vlogo, gospa Arsenovičeva, gđna Mikuličeva, gg. Dušanović, Marinković in Juvanova. »Kir Janja« je eno najzanimivejših del stare srbske literature. Naslanja se v mnogem še na Mollera, predvsem na njegovega »Skopuha«, slika pa takratno domače srbsko obilje tako močno in sočno, da kot originalno delo še danes ni izgubilo svoje velike literarne in gledališke vrednosti. V Beogradu in na drugih srbskih odrih je doživel »Kir Janja« že nešteto vpriporitev in šteje se danes med one komedije, ki »vlečejo«. Vodstvo naše Drame se je večkrat bavilo z mislijo, da vpripori tudi v Ljubljani »Kir Janja«, pa je morala ob vprašanju prevoda to misel vedno opustiti. Grške besede in stavki dajo jeziku in okolju gospod: Janje in gospoda Dime neko svojstvenost, ki se ne more ponasati. Tudi zategadelj posebno opozarjamo na to edino gostovanje. Vstopnice so v predprodaji pri dnevnih blaginjah v opernem gledališču, od 40 Din navzdol. Občinstvo prosimo, da si vstopnice nabavi v predprodaji.

Repertoar narodnega gledališča v Mariboru

Začetek ob 20. uri.

Sreda, 18. novembra: Zaprto.

Četrtek, 19. novembra: »Kralj na Betajnovi«.

Ab. C.

Zellerjev »Ptičar« na mariborskem odru. Po desetletnem presledku bo letos zopet premijera Zellerjeve klasične opere »Ptičar«, in sicer v soboto, dne 21. t. m. Dejstvo, da je ta opera, čeprav je že starejšega datuma, še danes na repertoarju vseh gledališč in jo pojejo z nezmanjšanimi uspehi, priča o njeni priljubljenosti in umetniško visoki kvaliteti. Muzika te opere je nad vse melodijozna, dejanje pa bo izživila salve smeha. Dirigira L. Herzog, režira P. Rasberger. Nastopi ves operetni ansambl, zbor, statista in gledališki plesni zbor, plesne točke je nastudiral A. Harastovič.

Iz gledališča. Prva ponovitev Cankarjeve močne drame »Kralj na Betajnovi«, ki je pri premijeri dosegla popoln uspeh in je privabila mnogo občinstva, bo v četrtek 19. t. m. za ab. C. — Za bližnji čas se pripravljata premijeri Gogoljeve groteskne komedije »Zenitev« v režiji H. Tomašiča ter Gorinskove mladinske spevoigre »Rdeča kapica«, istokot v režiji H. Tomašiča.

Hranilnica Dravske banovine

Ljubljana — Celje — Maribor

Nalaganje prihrankov na hranilne knjižice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji in popolnoma varno.

Za vloge in vse obveznosti jamči dravska banovina z vsem premoženjem in z vso davčno močjo.

Kako pobijamo gospodarsko krizo?

Praški magazin za moderno poslovno podjetje »Typ« se je obrnil do najvažnejših podjetnikov češkoslovaške države z vprašanjem, kako je mogoče, da podjetja kljub gospodarski krizi uspevajo. Predvsem je izdaljatelj postavil sledeča vprašanja: 1. Kako je Vaše podjetje v tekočem letu prosperiralo? 2. Katerim odločbam se imate zahvaliti za dosežen uspeh? 3. Kako naj se po Vašem mnenju ravna podjetja v kritičnih časih? — Interesantni so odgovori, ki jih je založba do sedaj prejela od posameznih gospodarskih praktikov. Zanimivi pa niso ti odgovori samo za češkoslovaško javnost, pač pa več ali manj za vse pridobitne kroge tudi ostalih držav.

Tomaž Bača, največji češkoslovaški industrialec, je svoje izkušnje o najboljših sredstvih za pobijanje krize formuliral z enim samim stavkom: Kolikor mogoče mnogo delati.

Tovarna avtomobilskih priborov Machek a spol. v Pragi je odgovorila: Sedaj zaposluje 10% več uslužbencev, kakor pred dvema letoma. Z vsemi razpoložljivimi sredstvi poskušamo spopolniti našo prodajo. S pridobivanjem novih odjemalcev, z uspešno reklamo akcijo in z ogromno pocenitvijo blaga, ki nam zaostaja, smo dosegli svoj namen. Kakor lansko leto, tako tudi letos gradimo novo tovarno. Se nikdar nismo tako poceni in tako hitro gradili. Pripravljamo se z vso silo na boljše čase, ki so na vidiku.

Konfekcijsko podjetje Rolny v Prostějovu je število svojih odjemalcev v zadnjem letu podvojilo. Promet se je povečal za 40%, ravno tako tudi število nameštencev. Najboljše sredstvo za uspeh je prilagoditev sedanjemu času in zadovoljitev želja naših odjemalcev. Tvrdka priporoča proučevanje publike in tržišč, in tudi

uslužbenca je pritegniti k temu delu. Pridobljena spoznanja je treba uporabiti pri produkciji. Potrebno je najprej proizvajati dobre in cenene proizvode in potem se šele lahko osvaja tržišča. Reklama mora biti resnična in popularna.

Razpošiljalnica blaga J. Skorkowsky v Humpoleu zahteva razumevanje za resno kupčijsko poslovanje. Predvsem se je treba izogibati strašljivosti. Kader potnikov in zastopnikov je treba temeljito presejati in formirati elitni korpus teh ljudi. Sotrudnikom je potrebno dajati priliko za inicijativno delo, ki mora biti nagrajeno. Plače je treba zboljšati. Predvsem pa se je treba naučiti, predvideti vsakokratno situacijo.

Znani iznajditelj in posestnik elektrotehniških obratov v Vsetinu Josef Sousedik, formulira svoje izkušnje s sledečimi besedami: Dobra organizacija in orijentacija o potrebah posameznih tržišč, pravočasna preureditev obratov v smislu tržnih zahtev in predvsem delo, resnost in poštenost. Tvrdka je svoje akvizicijsko delovanje znatno dvignila. Pri tem prihaja posebno do veljave individualna obdelava posameznega slučaja. Tvrdka se trudi odjemalcu koristiti z dobrimi nasveti. Le najnujnejše in najbolj odgovarjajoče napeljave se imajo vršiti, za da se investicije v najkrajšem času lahko amortizirajo. Ni dvoma, da nadprodukcija na svetovnem tržišču določuje posebno pota, zato je tudi potrebna pravočasna preorientacija, da ni podjetje postavljeno pred dovršena dejstva.

Tudi ostali odgovori soglašajo, da dobra organizacija tudi v kritičnih časih dovoljuje dobre poslovne uspehe in pospravlja edinole z življenja nezmožnimi podjetji, ki novim časom niso dorasla.

Dajmo deci mleka!

Veliko se je že pisalo in govorilo, kako povečati konzum mleka. V mislih nam je bila vedno šolska mladina v mestih, ki bi naj dobivala za malo južino mleka. Dasi je mleko cena in najpogostejša hrana, vendar ni odziv tak, kakor bi se lahko pričakovalo. Res je, kriza pritiska na deželi in roditelji te s težkočo vzdržujejo otroke v šolah. Če pa opažajo, koliko kovačev pade na kinopredstave baš iz rok šolske mladice, si tudi ustvarijo žalostno sodo. Tri, do štiri vstopnice odnesejo vsjo mesečno porcijo dobrega mleka. Prva je hrana, nato domače blago, zadnji pa naj bo tuj luksuz!

Z nakupom mleka se ne smejo, ne morejo povečati izdatki staršev, če bomo odbili tam, kjer lahko. Pri velikih in malih, bo pa proračun izdatkov ostal isti. Je razumljivo, da nimam tu v mislih siromašne dece, na raznih zavodih, kjer so izdatki znižani na minimum. Taki mladeži morajo priskočiti na pomoč dobrodelna društva in socialne ustanove. Na Češkem imajo že določene okraje, kjer nakupuje mleko deci brezposelnih roditeljev država sama.

Poleg mest ne smejo zaostajati pri mlečni akciji naši trgi in posebno industrijski centri. V pošto pridejo na mnogih krajih začasne kuhinje, ki preskrbujejo šolarje s kosilom. Mesto juhe, ki je poleg koščka kruha edina hrana za kosilo, da prišla v pošto lahko mlečna hrana.

Na eni takih šol v industrijskem kraju mi je šol. upravitelj obljubil, da bo poskušal uvesti med tednom mesto krompirjeve juhe, mlečni zdrob. Tudi malo razredčeno mleko in krompir v kosih, da dobro kosilo. Mlečna hrana po svoji višji vrednosti, se seveda nekoliko podraži nasproti krompirjevki. Tako daleč pa tudi ne smemo, da bi imela kosila samo namen ogrevanja nedolžnih žolodčkov. Merodajni faktorji naj hraniva presodijo po višini hranilnih kalorij. Ako je cena mleku v dotičnem kraju previsoka, kar je običaj v industrijskih centrih, si pomagamo s privozom iz oddaljenih krajev. V zimskem času je prevoz mleka na železnici mogoč. Gledati bo pa nato, da se prevoznina mleka po železnici poceni, v gotove svrhe pa naravnost odpravi.

Upoštevajoč neprecenljivo vrednost mleka za mladino, moramo vsi pomagati, da se mlečna akcija vsestransko izvede. Franjo Pavlica

Gospodarske vesti

× **Avstro-madžarska tajna pogodba o kontingiranju.** Kakor poročajo tukajšnji listi, so dovedla avstrijsko-madžarska pogajanja v Budimpešti do tajnega sporazuma glede kontingiranja izvoza v Avstrijo. Agrarni krogi na Madžarskem so vsled te pogodbe močno prizadeti, zlasti kar se tiče izvoza živine. Posebna deputacija agrarcev je že vložila protest proti omenjenemu dogovoru pri ministrskem predsedniku Karolyju in poleg tega je vstopilo stranke zagrozilo, da bo stranka izstopila iz vladne koalicije, ako bi ta pogodba stopila v veljavo. Posebna komisija agrarcev odputuje na Dunaj, da se na liču mesta prepriča o tržnih razmerah v Avstriji in da dožene, ako je avstrijski trg za izvoz živine iz Madžarske v resnici premajhen, kakor je to trdila avstrijska delegacija v Budimpešti.

× **Prodaja kesti se bo vršila** potom licitacije dne 10. decembra t. l. v pisarni Zagrebaške garnizijske uprave v Zagrebu, Gajeva ulica 80. (Oglas na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti upravi).

Dobave.

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. novembra t. l. ponudbe glede dobave 400 kg žice za avtoogeno varjenje; do 21. novembra t. l. glede dobave 200 komadov podnožnic; do 23. novembra t. l. glede dobave 1090 komadov toporišč za sekire in kladi; do 25. novembra t. l. pa glede dobave 100 kg žime za žimnice in 80 m gradla za žimnice.

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. novembra t. l. ponudbe glede dobave 19.000 komadov tračnih žebeljev. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 25. novembra t. l. ponudbe glede dobave 2450 kg martinskega jekla, 200 metrov plinskih cevi, raznega mizarskega orodja ter glede dobave hidrantov.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 26. novembra t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg namiznega olja, 4000 kg masti in 2 komadov gumijastih jermenov.

Dne 9. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu oteralna licitacija glede dobave cevi.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Borzna poročila

dne 17. novembra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 17. novembra. Amsterdam 2264-43 do 2271-27, Bruselj 784-84 do 787-20, Curih 1098-45—1101-75, London 209-88—217-38, New York 5618-51—5635-51, Pariz 221-01—221-67, Praga 166-96—167-46, Trst 287-75—293-75.

Zagreb, 17. novembra. Amsterdam 2264-43 do 2271-27, Bruselj 784-84—787-20, London 209-88—210-70, Milan 287-75—288-65, New York kabel 5640-51—5657-51, New York ček 5618-51 do 5635-51, Pariz 221-01—221-67, Praga 166-96 do 167-46, Zürich 1098-45—1101-75.

Beograd, 17. novembra. Amsterdam 2265-73 do 2271-27, Berlin 1346-50—1373-50, Bruselj 784-84—787-20, Curih 1098-48—1101-76, Lohdon 209-88—217-38, Milan 287-75—293-75, New York 5618-51—5635-51, Pariz 221-01—221-67, Praga 166-96—167-46, Stockholm 1164-85—1194-85.

Curih, 17. novembra. Beograd 9-10, Pariz 20-12, London 19-425, New York 51-62, Bruselj 71-40, Milan 26-40, Madrid 44-50, Amsterdam 206-20, Berlin 121-70, Dunaj 71-50, Stockholm 170-50, Oslo 107-50, Kopenhagen 107-50, Sofija 3-72, Praga 15-20, Varšava 57-30, Budimpešta 90-025.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 17. novembra. 7% Bler 61, 8% Bler 69, Stavbna 40, Ruše 125, Kranjska ind. 280.

Zagreb, 17. novembra. Vojna škoda ar. 275 do 277 (277), kasa 275—277, nov. 275 d., dec. 275 d., 4% agr. obv. 30—32, 7% Bler ar. 59-25 do 60 (59—59-50), kasa 59—59-50 (59-75—60), 8% Bler ar. 65-50—67-50, kasa 65-50—67-50 (67), 6% begl. obv. 43—44.

Žitna tržišča

Na ljubljanski borzi je bil zaključen 1 vagon kornu.

Novi Sad, 17. novembra. Pšenica: bač. potiska šlep, 80 kg 1% 260, doljnebačka 79 kg 2% 267. — Vse ostalo neizpremenjeno. — Promet: 54 vagonov. Tendence: neizpremenjena.

Sombor, 17. novembra. Moka bač. ban, stanica št. 6 255—265. — Vse ostalo je neizpremenjeno. — Promet: 25-50 vagona. Tendence: neizpremenjena.

Budimpešta, 17. novembra. Tendence: čvrsta. Promet: sreden. — Pšenica: dec. 11-25—11-34 (11-25—11-28), mare 12-20—12-38 (12-33—12-34). — Rž: dec. 12-75, mare 13-74—13-80 (13-74 do 76). — Kornuza 14-20—14-31 (14-26—14-26).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence še vedno slaba, promet: 1 vagon tramov.

Sport

Občni zbor JPS-a

V nedeljo se je vršila v Zagrebu glavna skupščina Jugoslovanskega plavalnega saveza. Zborovanje je otvoril predsednik podban dr. Hadži, ki je po običajnem pozdravu predlagal vdanostne in pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Aleksandru, pokrovitelju plavalnega sporta kraljici Mariji in predsedniku vlade g. Petru Zivkoviću.

Po tajniškem poročilu, ki je kritiziral organizacijo prvenstva na Sušaku in v Karlovcu, je bila odstopajočemu odboru soglasno izrečena razrešnica. V savezu je včlanjenih 26 klubov z 932 verificiranimi plavalci.

Pri volitvah je bil izvoljen novi odbor: predsednik dr. Stevan Hadži, I. podpredsednik dr. Stanko Lapajne, II. podpredsednik inž. Milan Švarić, tajnik I. Jovo Esapović, tajnik II. Ivo Steinhardt, blagajnik I. Tomislav Bedenko, blagajnik II. Branko Senova, tehn. referent inž. Lujo Sendjerdji, odborniki: Petar Serić, Petar Kolčić, inž. Stanko Bloudek, dr. Milan Špehar, mgr. Boris Praunsperger, inž. Ivo Medved; predstavniki podsavezov: Mirković (Beograd), dr. Ožanić (Split), Simonović (Zagreb), prof. Margrethner (Sušak), prof. Kuljiš (Ljubljana) in Nardeli (Dubrovnik).

Skenilo se je, da se način državnega prvenstva ne izpremeni. Juniorsko prvenstvo bo 30. in 31. v kopališču Ilirije v Ljubljani, seniorsko prvenstvo 6. in 7. avgusta v Splitu, skakalno prvenstvo juniorjev in seniorjev 13. in 14. avgusta v Karlovcu.

Jugoslavija bo 13. in 14. avgusta nastopila v Millstadu v meddržavni tekmi z Avstrijo in to v plavanju in waterpolu. Savez ni mogel sprejeti ponudbe Madžarske za revanžno tekmo, radi prezgodnjega termina (19. junij) in je predložil poznejši termin. Jugoslavija se bo nadalje udeležila mednarodnih plavalnih tekem v Budimpešti dne 25. avgusta, kjer bodo nastopili češkoslovaška, Poljska, Madžarska in Jugoslavija.

Pri slučajnostih so bili sprejeti naslednji predlogi SK Ilirije: za skoke se uvede enotna Brandstenova deska; za vse tekmovalce je obvezno zdravniško izpričevalo, ki se mora priložiti startnim prijavam in ne sme biti starejše od 14 dni; savezu se naroča, da stori vse možne korake pri oblastih, da postane plavanje sestavni in bistveni del šolske telovadbe v krajih, kjer je mogoč vodni sport.

Radi velikih zaslug za jugoslovanski plavalni sport je bil soglasno izvoljen za častnega člana inž. Stanko Bloudek.

V proslavo 10-letnega obstoja JPS, bo savez predal pokal klubu, ki si bo l. 1932, na prvenstvu priboril največje število točk v štafetah.

Skupščina je sprejela poročilo o običnem zboru Zbora plavalnih sodnikov. V vseh podsavezov se morajo do 28. februarja 1932 osnovati sekcije Zbora. Imenovani so bili stalni člani za izpitno komisijo; za Ljubljano je bil določen prof. Kuljiš.

Skupščina je trajala od 9. do 17. ure.

Sprememba redosleda državnega prvenstva

JNS je določil naslednji redosled za preostale tekme v državnem prvenstvu:

22. XI. Gradjanski : Sašk, Mačva : Concordia, Hajduk : BSK.

29. XI. Concordia : BSK, Mačva : Gradjanski.

6. XII. Concordia : Sašk, BSK : Mačva, Hajduk : Gradjanski.

13. XII. Concordia : Hajduk, BSK : Gradjanski, Sašk : Mačva.

Vse tekme se vrše v mestih prvoimenovanih.

Jesenice

Slavnostna predstava »Pri belem konjčku«. Dramatični odsek Sokolskega društva Jesenice bo priredil v soboto in nedeljo vsakokrat ob 20. uri slavnostno predstavo veseloigr v treh dejanjih »Pri belem konjčku« v počastitev požrtvovalnih bratov igralcev in sester igralic, ki praznujejo v letošnji igralski sezoni 25. ali celo že 30-letnico oderskega udejstvovanja. Ti jublanti so bratje Franc Hlebanja, Ivan Potrata in Gregor Vister ter sestre Pepca Ravnikova in Mica Tancarjeva. Prijetna dolžnost nam narokuje, da se spomnimo posamezno teh peterih stebrov jeseniškega sokolskega gledališča. Br. Hlebanja gori za oder, polovico življenja je pustil že na odru. Zanj ni ovire, da ne bi prišel na oder; zadovoljen je z vsakim naročilom; vesel in z dobro voljo se loti vloge, velike ali manjše, glavne ali postranske; posebno pa se odlikuje v vlogah »duhovnikov«. Nekak »jeseniški Danilo« pa je brat Potrata, ki mu je vse le oder; uspešno se je udejstvoval že v Trstu in potem v Ljubljani. Brat Vister pa je izobren komik; polne mehe smeja je, ko nastopi Vistrov Gregor. Boljše »Vdove Rošljinke« ni na Gorenjskem od Pepce Ravnikove; izborna nastopa v vseh vlogah bodisi kot aristokratinja bodisi kot preprosta kmečka gospodinja. Sestra Mica Tancarjeva pa je tudi na odru skromna kot je skromna v življenju. Vsem petim jublantom ob tem redkem jubileju iskreno čestitamo.

Posteljne mreže

izdeluje najceneje samo Alojz Andlovic, Komenskoga ulica 34 (nasproti šole na Ledini). Sprejemajo se popravila. 2389

Stavbne

nasvete daje tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25-I. 507

Nogavice, roka-

vice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Vreče 1758 nakup in prodaja Alojz Greben Ljubljana, Dunajska cesta 86

Peči sistema Lutz

in emailirane napisne, nadpisne table vseh velikosti — Pasje znamke Najsolidnejši izdelki in najnižje cene le pri

tvrdki Golob Alojz
Ljubljana, Puharjeva ulica 3

Almanah kraljevine Jugoslavije

Izšel je četrti zvezek Almanaha Kraljevine Jugoslavije za leto 1931. Je to jubilejni zvezek in je posvečen splošnem opisu državnega ustroja na vseh poljih državne uprave na podlagi uradnih podatkov centralnega presbira pri predsedništvu ministrskega sveta. Glavni urednik je Viktor Manakin. Založba Nadškofijske tiskarne v Zagrebu.

Kako veliko delo pomeni Almanah Kraljevine Jugoslavije, se vidi že iz njegovih posameznih poglavij. Zato podajamo pregled teh poglavij.

I. oddelek. Zgodovinsko-zemljepisni pregled kraljevine Jugoslavije

ima te pododdelke:

1. Hronološki pregled jugoslovanskih dežel do zedinjenja v obliki zelo preglednih vzporednih tabel po pokrajinah. Tabela je izdelal profesor Stanoje Stanojević.

2. Pregled svetovne vojne, sestavljen pod uredništvom armijskega generala Belića.

3. Letopis državnega življenja kraljevine Jugoslavije do zedinjenja. Pregled dogodkov je podan od urednika Manakina zelo nazorno.

4. Zemljepisno-statistični pregled, pomnožen z važnejšimi podatki iz svetovne geografije. Ta oddelek je uredil profesor Filip Lukas, načelnik geografskega zavoda Trgovske visoke šole v Zagrebu. Ta oddelek Almanaha bo zlasti dobro služil učiteljem osnovnih šol in dijakom srednjih in strokovnih šol.

5. Koledarsko astronomični pregled naše države, ki ga je sestavil upravnik beograjskega observatorija profesor Bojislav Mišković.

6. Galerija zgodovinskih ilustracij naših umetnikov (v slikah), ki jo je sestavil profesor Anton Jirovšek, ravnatelj muzeja za umetnost in umetno obrt v Zagrebu. Tudi ta oddelek bo zelo dobro služil šolam.

II. oddelek. Vrhovna državna uprava
V tem oddelku so navedeni vsi važnejši zakoni, naredbe in pravilniki v našem državnem življenju po 6. januarju 1929. Poleg tega objavlja ta oddelek slike in biografije članov vlade, pregled dela vlade po posameznih ministrstvih, letopis dogodkov in sistematičen pregled vseh zakonov kraljevine Jugoslavije od zedinjenja do 6. januarja.

Notranja uprava
V odelkih 3/4 in 5/6 so objavljene vse glavne uredbe in zakoni notranje uprave. Nato se podaja

pregled kraljevine Jugoslavije po banovinah. Tu je zbran za vsako banovino odlično urejen in po najnovejših podatkih sestavljen obširen material. Ta podaja:

1. Grafični pregled,
2. Osebe banskih uprav,
3. Splošen statistični pregled z opisom mest in trgov.

4. Pregled vseh važnejših ustanov in institucij, in sicer tako državnih, verskih, vojaških, kulturnih, prosvetnih, umetniških, socijalnih, zdravstvenih in gospodarskih.

5. Podroben pregled vseh glavnih in samoupravnih mest.

6. Kompleten pregled vseh srezov in občin, urejen v alfabetskem redu za vsako banovino. Na koncu so dodani splošen statistični pregled kraljevine Jugoslavije po banovinah in rezultati ljudskega štetja z dne 31. marca.

Almanah kraljevine Jugoslavije je delo, ki izpolnjuje občno vrzel. Njegova praktična vrednost je nesporna in to bo potrdil vsak, kdor bo le enkrat rabil Almanah. Njegovemu glavnemu uredniku, založbi in vsem sodelavcem je treba izreči vse priznanje.

Kompletna izdaja Almanaha, trdo vezan za leto 1931/32 velja 350 Din in se naroča v Zagrebu VI, Žerjavičeva ul. 4 pri glavnem uredniku Almanaha kraljevine Jugoslavije.

Radio

Ljubljana, sreda, 18. novembra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 Slovensko in Jugoslovanstvo (g. dr. Cepuder, podpredsednik Narodne obrane). 19.00 Dr. Nikola Preobražensky: Ruščina. 19.30 Ob 700-letnici smrti sv. Elizabete (Premrov). 20.00 Literarna ura: Mladinska književnost (S. Škerlj). 20.30 Delavski prosvetni večer »Zarije« in »Svobode«. 21.15 Orgelski koncert g. St. Premrla. 22.00 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sreda, 18. novembra. 10.00 Šolski radio. 12.00 Zvonjenje. 12.05 Opoldanski koncert. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne melodije. 17.30 Radio orkester. 19.30 Iz filmskega življenja. 20.00 Rumunski večer. 22.10 Poročila. 22.30 Plošče.

Zagreb, sreda, 18. novembra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Poročila. 17.00 Plošče. 19.45 Oblike glasbe. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Beograd. 22.30 Novice. 22.40 Zvočni film.

Praga, sreda, 18. novembra. 11.00 Plošče. 12.35 Bratislava. 14.10 Plošče. 15.00 Moravska Ostrava. 17.10 Marionetno gledališče. 19.20 Vokalni koncert. 19.45 Eksotična glasba. 20.15 Prenos iz studija, komedija. 21.00 Rumunski večer.

Ljubljana, četrtek, 19. novembra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Anton Bajec: Italijanščina. 19.30 Dr. Mirko Rupel: Sbrohrvaščina. 20.00 Prenos z ljubljanske opere »Kotliček«. 22.30 Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, četrtek, 19. novembra. 11.05 Plošče. 12.00 Zvonjenje. 12.05 Opoldanski koncert. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Jazz. 20.00 Medicinsko predavanje. 20.30 Prenos iz Ljubljane. 22.50 Radio orkester.

Zagreb, četrtek, 19. novembra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Poročila. 17.00 Balalajke. 19.35 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Prenos iz Ljubljane.

Praga, četrtek, 19. novembra. 11.00 Plošče. 12.15 Plošče. 12.35 Brno. 15.00 Bratislava. 17.35 Mladinska ura. 18.15 Gospodarska kriza in kriminalistika. 19.00 »La Trouveree«, opera. 22.20 Zvočni film.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 130/31—6.

3200

Dražbeni oklic.

Dne 11. decembra 1931. dopoldne ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2, dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Visoko, vl. št. 7.

Cenilna vrednost: Din 39.570—; najmanjši ponudek: Din 26.380—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Škofji Loki, odd. I.,
dne 6. novembra 1931.

*

E 465/31—8.

3176

Dražbeni oklic.

Dne 22. decembra 1931. dopoldne ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 7 dražba ideelne polovice nepremičnin: zemljiška knjiga Žepovci, vl. št. 105, hiša št. 53 v Žepovcih z gospodarskim poslopjem, vrtom, 2 njivama in enim gozdom.

Cenilna vrednost: ideelne polovice Din 87.097 p 62; vrednost (ideelne polovice) pritlikline: voza, pljuga, brane, samokolnic, vejalnika, sani, lestve, sena, slame in ajde 1790— Din; najmanjši ponudek: 59.259— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Gornji Radgoni,
dne 21. oktobra 1931.

*

E 500/31—12

3186

Dražbeni oklic.

Dne 23. decembra 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 1 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Ogļenščak, vl. št. 36.

Cenilna vrednost: 63.862 Din 58 p; vrednost pritlikline: 975 Din; najmanjši ponudek: 42.551 Din 06 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Slov. Bistrica,
dne 13. novembra 1931.

*

E 785/31.

3194

Dražbeni oklic.

Dne 29. decembra 1931. dopoldne ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 22 dražba nepremičnin: a) zemljiška knjiga Šmartno, vl. št. 308; b) zemljiška knjiga Šmartno, vl. št. 264.

Cenilna vrednost: ad a) 77.012 Din 50 p., ad b) 20.150— Din; vrednost pritlikline: 175— Din; najmanjši ponudek: ad a) 51.458 Din; ad b) 13.433 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Litiji,
dne 12. novembra 1931.

*

P 84/31.

3184

Razglasitev preklica.

S sklepom okrajnega sodišča v Kozjem z dne 30. septembra 1931, opr. št. L 2/30—8 je bila Kozuh Terezija, služkinja, prej stanujoča v Drenskem rebru, sedaj v zdravilišču na Studencu, zaradi umobolnosti popolnoma preklicana.

Za skrbnika-pomočnika je bil postavljen Kovačič Mihael, posestnik v Gubnem.

Okrajno sodišče v Kozjem, odd. I.,
dne 5. novembra 1931.

*

Vpisi v zadrudni register.

Vpisale so se nastopne zadruge:

252. Sedež: Dolenjaves.

Dan vpisa: 3. novembra 1931.

Besedilo: Živinorejska selekcijska zadruha v Dolenji vasi pri Ribnici, r. z. z. o. z.

Obrat in predmet:

Zadruha ima namen, povzdigniti živinorejo svojih članov s smotrom, da doseže čim boljše in čim donošeje pleme.

V ta namen zadruha:

1. komisijsko izbira in določa moške in ženske živali za plemo;

2. komisijsko ocenjuje (klasificira) živali, ki jih je treba obdržati za nadaljno plemenitev;

3. križa zadrudne ženske živali s plemenjaki plemenite pasme;

4. vodi rodovnike (matične knjige) o poreklu vse zadrudne živine;

5. označuje zadrudno živino z vidnimi znaki, da jo je lahko kadarkoli spoznati;

6. redno cepi vso zadrudno živino zoper nalezljive bolezni in oskrbuje zdravljenje živine po diplomiranih žvinozdravnikih;

7. za člane nabavlja plemenite žvinske pasme, potrebno krmo, zdravila in druge potrebščine za umno živinorejo ter posreduje pri prodaji odvišne plemenske živine;

8. potrebščine in plemensko živino dobavlja članom le proti takojšnjemu plačilu;

9. poučuje zadrudnike o umnem vzgajanju in krmljenju živine ter varovanju pred boleznimi;

10. kupuje in oskrbuje zadrudne plemenjake;

11. zgradi skupno zadrudno plemensko postajo ter ostale potrebne zadrudne prostore in naprave;

12. prireja žvinske razstave in ogleda ter se istih udeležuje.

Opravični delež znaša 50 Din in se mora plačati ob vstopu v zadrugo.

Vsak zadrudnik jamči s svojim opravičnim deležem in pa z njega enkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo s pismenimi obvestili posameznih članov ter po potrebi z razglasi v listih in zadrudnem lokalni.

Načelstvo obstoji iz 8 zadrudnikov, člani načelstva so:

1. Rus Janez, posestnik v Dolenji vasi št. 26;

2. Oražen Franc, posestnik v Dolenji vasi št. 43;

3. Mrhar Anton, posestnik v Prigorici št. 90;

4. Henigman Josip, posestnik v Dolenji vasi št. 45;

5. Klun Anton, posestnik v Prigorici št. 8;

6. Tschinkel Janez, posestnik v Greznici št. 15;

7. Rus Josip, posestnik v Dolenji vasi;

8. Mrhar Mara, pos. v Dolenji vasi.

Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo. Besedilo firme podpisuje skupno po dva člana načelstva.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. II.,
dne 3. novembra 1931.

Firm. 339/31 — Zadr. IV 42/1.

*

1253. Sedež: Šenkov turn.

Dan vpisa: 18. avgusta 1931.

Besedilo: Živinorejska selekcijska zadruha v Šenkovem turnu, registrovana zadruha z omejeno zavezo.

Namen zadruge:

Zadruha ima namen, povzdigniti živinorejo svojih članov s smotrom, da doseže čim boljše in čim donošeje pleme.

V ta namen zadruha:

1. komisijsko izbira in določa moške in ženske živali za plemo;

2. komisijsko ocenjuje (klasificira) živali, ki jih je treba obdržati za nadaljno plemenitev;

3. križa zadrudne ženske živali s plemenjaki plemenite pasme;

4. vodi rodovnike (matične knjige) o poreklu vse zadrudne živine;

5. označuje zadrudno živino z vidnimi znaki, da jo je lahko kadarkoli spoznati;

6. redno cepi vso zadrudno živino zoper nalezljive bolezni in oskrbuje zdravljenje živine po diplomiranih žvinozdravnikih;

7. za člane nabavlja plemenite žvinske pasme, potrebno krmo, zdravila in druge potrebščine za umno živinorejo ter posreduje pri prodaji odvišne plemenske živine;

8. potrebščine in plemensko živino dobavlja članom le proti takojšnjemu plačilu;

9. poučuje zadrudnike o umnem vzgajanju in krmljenju živine ter varovanju pred boleznimi;

10. kupuje in oskrbuje zadrudne plemenjake;

11. zgradi skupno zadrudno plemensko postajo ter ostale potrebne zadrudne prostore in naprave;

12. prireja žvinske razstave in ogleda ter se istih udeležuje.

Zadruha pogodba z dne 5. julija 1931.

Vsak zadrudnik jamči s svojim opravičnim deležem in pa z njega enkratnim zneskom.

Oznanila se izvršujejo s pismenimi obvestili posameznih članov ter po potrebi z oglasi v listih.

Načelstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in treh odbornikov.

Člani načelstva so:

Kristan Franc, posestnik, Selo šte. 10, načelnik;

Verbič Jože, posestnika sin, Kozese, podnačelnik;

Rosulnik Andrej, posestnik in cerkovnik, Šenkov turn;

Črničev Franc, posestnik, Kot, in

Sršen Janez, posestnik, Golo 7.

Načelstvo zastopa zadrugo in podpisuje za njo tako, da se pod trdiko zadruga podpiseta po dva člana načelstva.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 12. novembra 1931.

Firm 759/31 — Zadr X 145/1.

Razglasi raznih uradov in oblastev

3204—3—1

Razglas

o drugi javni pismeni ponudbeni licitaciji za oddajo regulacijskih del na Dravi v občini Stojanci—Muretinci.

Tehnični razdelek pri sreskem načelstvu Maribor levi breg razpisuje po naročilu kralj. banske uprave Dravske banovine V. No. 110/52 z dne 19. oktobra 1931 za prevzem in izvršitev regulacijskih del na Dravi v občini Stojanci—Luretinci drugo javno pismo ponudbeno licitacijo v skrajšanem roku

na dan 2. decembra 1931 ob enajstih dopoldne

v prostorih tehničnega razdelka soba št. 51/II. sreskega načelstva Maribor levi breg.

Pojasnila in ofertni pripomočki se dobijo med uradnimi urami istotam.

Ponudbe je predložiti v obliki enotnega popusta v odstotkih (tudi z besedami) na celotni uradno odmerjeni proračunski znesek, ki znaša 318.000—.

Podrobnosti razpisa o licitaciji za predmetna dela so razvidne iz razglasa v »Službenih novinah« in na razglasnih deskah sreskih načelstev v Mariboru, Ptujju, Dol. Lendavi, Ljutomeru, Murski Soboti, Slovenjgradcu, Prevaljah, Celju, Varazdinu, Ljubljani, tehničnem oddelku kr. banske uprave v Ljubljani in Zagrebu ter pri mestnih načelstvih v Mariboru in Ptujju.

Sresko načelstvo Maribor levi breg,
v Mariboru, dne 16. novembra 1931.

*

Štev. 1269/31.

3183

Objava.

Gospod dr. Mojzer Anton, advokat iz Beograda, se je preselil s svojo pisarno v Ljubljano ter je bil vpisan dne 13. novembra 1931 v imenik advokatov podpisane Komore.

Advokatska komora
v Ljubljani, dne 13. novembra 1931.

*

IV No 853/8.

3201

Objava.

Orožni list na ime Rodič Slavko, veljaven za nošenje ene lovske puške kalibra 16 mm, izdan od policijske direkcije v Ljubljani dne 17. novembra 1928 pod orožnega registra št. 264, je izgubljen in se s tem razveljavlja.

Uprava policije v Ljubljani,
dne 16. novembra 1931.

Razne objave

3203

Objava.

Izgubil sem dovoljenje za bivanje in zaposlitev v kraljevini Jugoslaviji na ime: Koncut Rudolf, rod. iz Skrljeva (Julijška Benečija), Proglasam ju za neveljavni.

Koncut Rudolf, s. r.

*

3202

Objava.

Ukraden mi je bil orožni list za lovske puške št. 339 izdan od sreskega načelstva v Novem mestu na ime Lenarčič Janez iz Pristave št. 12.

Proglasam ga za neveljavnega.

Lenarčič Janez, s. r.

*

3205

Al Jennings:

Pesnik in bandit

Nekega jutra je mali Jim prišel mimo moje kleti. — Gospod Al, že spet so malemu Jimu dali vodo, mi je pošepetal, stopil še korak dalje in se zgrudil. Rdeč curek krvi mu je lil iz ust. Umrl je, še preden so ga prinesli v bolnico.

Po tistem jutru sem bil na koncu svojih moči. Izgubil sem vsako nado in vsak ponos. Tedaj me je rešil Bill Porter.

Poslal mi je pošto po hodniku. Od jetnika do jetnika se je na skrivaj šepetala beseda, dokler ni prišla meni na uho:

— Ne obupaj, jaz sem na delu. Nov sredinec pride k nam.

Mali in veliki pesnik nastopita in propadeta.

Nov sredinec — to je pomenilo novega direktorja in čisto novo upravo. Tolikšen prevrat je moral vso jetnišnico navdati z nekim mrzličnim, komaj zadržanim vznemirjenjem.

Bil sem v delavnici za svornjake. Tedaj je prišel patruljirajoči paznik do mene in mi molče pomignil. Nekaj zlohotno temnega je v tem zadušnem

38

govoru in v tej brezglasni hoji ljudi v jetnišnici. Brez besede, ne da bi bil vedel, kam, sem mu sledil.

— Kaj bi znal ti v nedeljo igrati solo na flavto? me je vprašal paznik. Zdaj lahko spet dobiš svoje mesto pri godbi.

Godci so v jetnišnici nekaj silno redkega. Dokler me niso bili vtaknili v samotno celico, sem bil pri orkestru nekakšna glavna oseba.

— V nedeljo bo novi ravnatelj oficijelno nastopil svoje mesto.

Pričakovali so, da pride kakšnih sto gostov. Ravnatelj bo imel nagovor na vseh sedemnajst sto kaznjencev, jetniški orkester pa bi moral skrbeti za zabavo.

Ko sem skozi kaplanovo pisarno šel proti knjižnici, kjer bi se moral orkester sestati, preden stopi na oder, je Bill Porter stal ob vratih. Častljivo kakor zmirom me je pozdravil. Na njegovem obrazu je ležalo nekaj težjega kakor resnoba, skoraj obup.

— No, polkovnik, vse nekam bolje izgledaš. Bog bodi zahvaljen, da potrebujejo ta tvoj solo. In je še pridružil svoj glas, ki je bil že itak sam zadržan šepet. Meni se zdi, kamerad, da v tebi kipi pobožnega ognja. V župnikovi pisarni je neko mesto na razpolago. Ali znaš moliti?

Jaz nisem vedel, od česa sem bolj srečen: ali da bom smel zapustiti delavnico z njenimi svornjaki ali da se mi je Porter izkazal prav tako zvestega,

kakor bi mu bil zvest ostal jaz, in da mi je spet pridobil mesto pri godbi.

— Če znam moliti? Hudič naj me vzame, pa še kako! Seveda znam moliti, da me le reši iz te proklete delavnice! Ti nimaš pojma, koliko in kakšne molitve smo vsi skupaj dajali od sebe, samo da bi se rešili prisilnega dela.

Porter se je smehljaj.

— Samo nikoli ne smeš misliti, da te pozabljam, polkovnik! Lahko mi verjameš, da sem zmirom mislil nate, kadar sem slišal kričati kakšno ubogo dušo, ki so jo trpili v kleti tam spodaj.

Ozrl sem se v Porterja in presenečen sem bil nad silnim čuvstvom, ki je trepetalo v njegovem glasu. Ustnice so se mu tresle. Kakor nekakšna topa groza mu je ležalo čez obraz.

— Jaz ne bom mogel več dolgo vzdržati, je dejal.

Porter je zelo poredkem dajal izraza studu in gnusu, s katerim ga je navdajal sistem kazni v jetnišnici, dasi je moral vedeti o vseh teh nečloveških strahotah mnogo več kakor katerikoli drug jetnik.

Porter je bil tedaj že poldrugo leto strežaj v bolnici. Videl je vsa strašno razmesarjena telesa, ki so jih na smrt pretepena ali napol zadavljena od vezli ali raztrgana od vode, prinašali iz rabeljske kleti. Videl je, kako zdravniki popravljajo in šivajo premučena človeška telesa samo zato, da bi mogla še dalje prenašati torture.

Razsodišče v Haagu razpravlja o Gdanskem Pred mednarodnim razsodiščem v Haagu obravnavajo te dni spor med Poljaki in mestno upravo v Gdansk, če smejo prihajati v pristanišče v Gdansk poljske vojne ladje ali ne. Mestno upravo zastopata angleški zastopnik Fisher (na desni) s sivo lasuljo na glavi, kakor jo nosijo najvišji sodniki v Angliji, in njegov pomočnik dr. Fuerber.

Razvoj letalstva v Zedinjenih državah

»Scientific American« objavlja zanimive podatke v razvoju letalstva v Ameriki.

Letalstvo dandanes ni več omejeno na ugodne letne čase, ampak se vrši promet redno vse leto. Neko letalsko podjetje oskrbuje spomladi promet v notranjosti Zedinjenih držav, poleti vozi ljudi v zapadno Indijo, v jeseni v Brazilijo in pozimi v Buenos Aires. Druga zrakoplovna proga gre preko Karaibškega morja — let traja 7 ur, da ne vidiš kopne zemlje. Letalske postaje so naredili sredi džungle z velikimi težavami. Delali so pa domačini, ki še nikoli niso videli lokomotive ali parnika, letala pa že celo ne. Sedaj grade ogromno letalo »Pan-america S 40«, kjer bo prostora za 5 mož posadke in za 40 potnikov. Varnost je znašala nad 9 odstotkov. Cene so prav zmerne, komaj 50 do 60 par za miljo. Let iz Newyorka do Havane stane okoli 1400 dinarjev, v Panamo pa okoli 12.000 Din. Cene so nižje kakor na parnikih. Letala imajo obednice, spalnice in kopalnice in potnikom so na razpolago najnovejši časopisi. Vsak potnik vzame lahko s seboj 70 funtov prtljage, pa tudi na letalsko pošto odajajo lahko ameriški trgovci svoje blago, tako da pride pošta iz Newyorka v Buenos Aires cel teden prej kakor pa blagovna pošta iz Evrope.

»Muhe« ameriških milijonarjev

O zasebnem življenju bogatih ljudi svet navadno prav malo vé. Bogati ljudje pa pozabijo svoj prosti čas včasih za prav zanimive stvari. Sloviti bankir Pierpont Morgan n. pr. študira v svojem prostem času prav rad cerkveno zgodovino, zlasti ameriško. O cerkveni zgodovini razpravlja z raznimi strokovnjaki in profesorji po cele ure. Močno se zanima tudi za angleškega pesnika Shakespeare-a in za vse, kar je v zvezi s tem pesnikom. Njegova knjižnica obsega na tisoče znanstvenih del, ki jih je deloma sam nakupil, nekaj pa jih je podedoval po svojem očetu. Kadar pride v Rim, si šteje v veliko čast, če je sprejet v Vatikanu in s papežem se razgovarja pri takih prilikah le o znanstvenih stvareh. S sedanjim papežem Pijem XI. se je bil seznanil, ko ta še ni bil papež, ampak še priprost duhovnik Ratti, ki je nekoč nakupil za Morgana okoli 60 knjig v koptskem jeziku.

Stari milijonar Rockefeller je ves navdušen za golf. Prav tako pa ljubi tudi glasbo, posebno kratke pesmice. Najmilejša mu je znana

božična pesem »Sveta noč«. Če bo dočkal še svojo 100-letnico (l. 1939), bo dirigiral na svoj stoti rojstni dan mal orkester.

G. Dawes dobro igra flavto. V svoji mladosti je bil član mestne godbe v mestecu Marietta (Ohio). Dobro pozna tudi nauk o harmoniji in o kompoziciji. Tudi sam je zložil že več naprevov.

Awen-Young, v Evropi znan po svojem paracijskem načrtu, nakupuje prve izdaje knjig

in knjižne redkosti sploh.

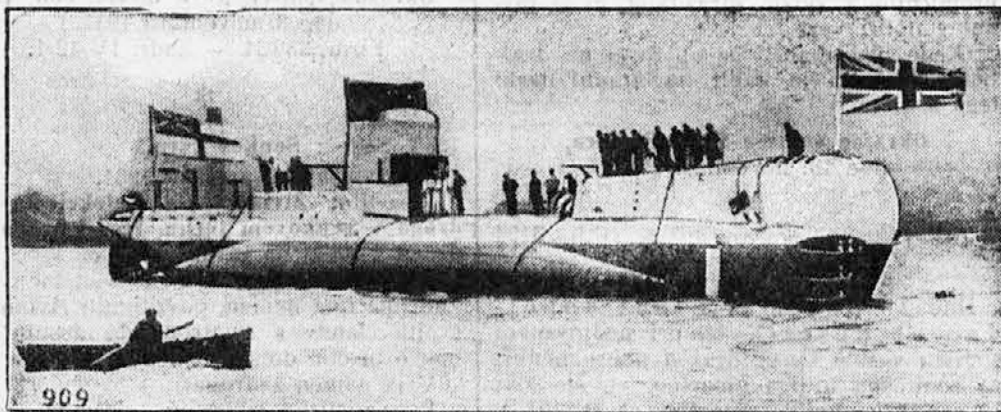
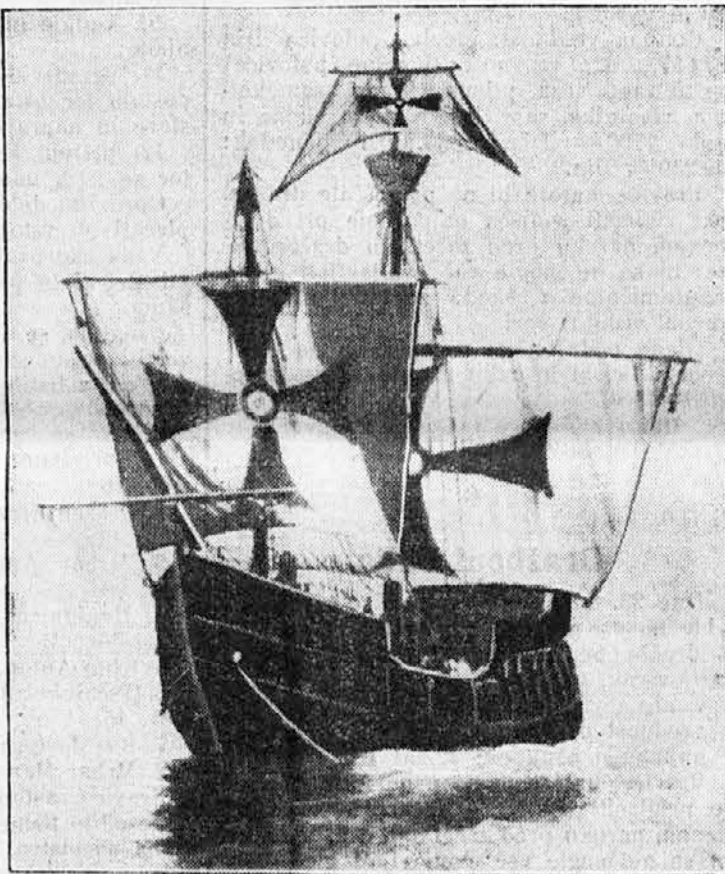
Ford pa noče o knjigah mnogo vedeti, pač pa se zanima za praktične stvari. Za muzej v Deaburnu, kjer vidiš prikazan ves tehnični razvoj Zedinjenih držav, je pa dal 15 milijonov dolarjev.

Bogataš Huntington se zanima za španske umetnine. Te kupuje za drag denar, kjerkoli jih dobi in vse njegove sobe so jih polne.

Percy Johnston kupuje in zbira palice. Teh

Po tisti poti kakor Kolumb...

Ladja, ki je natančen posnetek Kolumbove ladje, bo plula v Ameriko po isti poti kakor Kolumbova ladja »Santa Maria«. Poveljeval bo mornariški častnik Don Julio Guillen.

Nova angleška podmornica

Nova podmornica, ki so jo izdelali v Chatamu, je posebnega tipa.

Labodje gredo po hrano

Reka Themse v Londonu je tako narasla, da sega do hiš. Labodje plavajo po hrano tudi do hiš.

je zbral že nekaj tisoč. Med drugimi palicami ima tudi eno, ki je izdelana iz trama hiše, kjer je stanoval Abraham Lincoln.

Z novimi iznajdbami pa se bavi bankir Doherty, ki je prijavil doslej že nad 150 patentov.

Kava-kava-kava!

V »Društvu zdravnikov« na Dunaju so kazali nedavno moža, nekega inštalaterja, ki se je že v zgodnji mladosti navadil piti velike količine kave. Polagoma je popil po 3 litre kave na dan; ko pa je postal samostojen mojster in je več zaslužil, ki jo je privoščil na dan kar do 12 litrov. Mož ni prav nič bolan, samo ledvice mu nekaj nagajajo.

Modni avtomati

Najnovejša ameriška iznajdba so modni avtomati. V teh avtomatih se človek lahko popolnoma na novo obleče. Za steklom vidiš v avtomatu kravate, nogavice, robce, srajce, naravnice, različne torbice, ovratnike, gumbe, klobuke, palice in podobne stvari. Tudi cele obleke prodajajo. Zadaj za avtomati pa so sobice, kjer se lahko preoblečeš ali pa se daš lahko tudi ostriči in obriti.

Sanje na povelje

Sanje poskušajo ljudje razlagati že nad 3000 let, kajti že v staroegiptovskih in starobabilonskih spisih najdemo poskuse razlagati sanje, kakor to delajo tudi dandanes ne samo stare tete, ampak tudi zelo učeniki moške.

Angleški zdravnik dr. Slosson pa je napisal knjigo, kjer ne razlaga, kaj sanje pomenijo, ampak kako nastanejo.

Trditve, da na sanje vpliva hrana, je že stara. Je-li pa to res, da se je kdaj komu kaj neprijetnega sanjalo, če je večerjal svinjsko kracjo in kislno zelje? In zakaj ljudje ne poznajo nobene jedi, ki bi nam ustvarjala lepe in prijetne sanje?

To trdimo lahko samo o nekaterih »alkaloidih«, n. pr. o moriju: bežne in meglene sanje postanejo pod učinkom morija, svetle in jasne. Ta lepota pa ne traja dolgo, ampak se navadno umakne strašnim prizorom.

Kar pa velja v orijentu za morij in za »hašiš«, to velja pri nas za alkohol in za kokain. Nam se pa ne sanja samo po uživanju raznih opojnih pijač in mamil, ampak tudi najbolj pustim in suhoparnim ljudem se včasih sanja kaj neverjetno bujnega in lepega. Sanje morajo torej biti odvisne od činiteljev, ki delujejo v nas samih in baš to razlaga dr. Slosson.

Slosson omenja neko žensko, ki je vsak dan uživala sredstvo proti prehudemu pritisku krvi. Kakor hitro je pričela tisto sredstvo uživati, se ji je vedno sanjalo kaj prijetnega, in sicer zelo živo. V sanjah je vedno potovala kam daleč in povsod so bili kolodvori prebeljeni, kamor je prišla, vozovi pa vsi na novo prebarvani, železničarji pa so vsi nosili same nove obleke. Te lepe sanje so trajale vse do tlej, dokler ji ni zdravnik dal novega sredstva. Kakor hitro pa je začela ženska uživati novo sredstvo, se ji je sanjalo kaj hudega in neprijetnega.

Ta pojav tolmači dr. Slosson tako-le: Sanje so ostanki našega duševnega življenja, ki ga živimo pri polni zavesti. Kar se pa godi v našem telesu, to vpliva tudi na naše duševno življenje. Na naše duševno življenje vpliva telo deloma po živcih, ali pa po posebnih »poslancih«, ki jim pravijo »hormoni«. Ti »poslanci« so kemične tvari, ki nastajajo v tem ali onem organu in ki hodijo potem kot »poslanci« od organa do organa, n. pr. do možganov. Take snovi pa naredimo lahko tudi umetno in jih lahko v telo »vhitajamo«, kjer povzročajo potem napačen »alarm«. Inzulini n. pr., ki ga rabimo proti sladkorni bolezni, povzročajo strah, ki mine bolnika šele potem, če povzroči košček kandiranega sladkorja. »Pytnitri« povzročajo v človeku dobre in prijetne občutke, »adrenalin« pa strah in bojazen.

Če to drži, kar pravi Slosson, potem ni več daleč čas, ko bomo svoje sanje izdelovali v laboratorijih kakor kakšne razglednice...